Nr. 119 (15.198).
Ч. 119 (15.198).

Lwów, sobota 27. maja 1939.
Львів, субота 27. травня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція и Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060
„ Банку Чеських Леґіон Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Лиш европейська частина СССР дістане франко-британські ґарантії

ЗМІСТ БРИТІЙСЬКОГО ПРОЄКТУ ПОТРІЙНОГО ДОГОВОРУ МІЖ МОСКВОЮ, ПАРИЖЕМ ТА ЛЬОНДОНОМ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний кореспондент Райтера довідується з добре поінформованих кол, що зміст британських пропозицій для совітського уряду є такий:

1. Пакт взаїмної допомоги, який ділатиме на випадок безпосередної агресії на европейські території одного з контраґентів. Заки три держави заключать формальний договір, оголосять декларацію, що обовязуватиме тимчасово.

2. На випадок безпосередньої аґресії на територію одного з контрагентів договір передбачує консультацію та відповідні постанови. Питання, які держави будуть обняті збірною ґарантією, ще вимагає дискусії. Договір ділає лиш тоді, коли заатакована держава борониться.

3. Консультація трьох ґенеральних штабів запевнить успішну співпрацю збройних сил трьох контрагентів.

Англія поінформує Польщу про зміст пропозиції.

ЗАЯВУ ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА ПЕРЕДАНО СОВІТСЬКОМУ УРЯДОВІ.

ЛЬОНДОН, Райтер повідомляє, що совітській амбасаді доручено текст заяви Чемберлена, яку він виголосив у середу в палаті громад. Рівночасно брит. амбасадор у Москві закомунікував зміст заяви Чемберлена совітському урядові.

Британську пропозицію у відповідь на совітську ноту з 5. ц. м. вислано до Москви дипльоматичною поштою.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІДБУВАЄ НАРАДИ З МІНІСТРАМИ ВІЙСЬКОВИХ РЕСОРТІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Льорд Галіфакс відбув у четвер перед полуднем довгі наради з міністрами: війни, маринарки, летунства та координації оборони.

У нарадах порушено військову сторінку порозуміння та мілітарне положення Польщі, яка має двобічні договори з Францією та Англію і пакт неагресії зі СССР.

АНГЛІЯ ПЕРЕСЛАЛА СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, ПАТ. Французький амбасадор у Льондоні дістав текст брит. проєкту англьо - франко- совітського договору. Французьке міністерство закорд. справ негайно взялося розглядати проєкт, так що ще в ночі узгіднено становище обох урядів.

Англьо-франко-совітський договір і політика окруження.

ЗАЯВА РАЙТЕРА ПРО ХАРАКТЕР ДОГОВОРУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний кореспондент Райтера, обговорюючи німецький півофіційний коментар до проєкту потрійного порозуміння, підкреслює, що зобовязання того договору входить у життя лиш у випадку загрози незалежности одної з европейських держав. Як довго нема агресії, постанови договору не мають такого значіння, щоб можна було говорити про політику окруження.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ПРО ПОРОЗУМІННЯ З СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса дальше обговорює переговори з СССР.

„Матен" повідомляє з Льондону, що переговори над остаточним викінченням та правним оформленням порозуміння можуть ще тривати 10 днів, якщо ССР прихильно відповість на франко - британські пропозиції.

„Епок" підкреслює, що переговори не торкаються Польщі ні Румунії, які не мають ніяких переговорів супроти ССР і є звязані виключно з Францією та Англією. „Ле Жур" стверджує, що англьо-французький плян не передбачує ніяких ґарантій для балтійських держав

ЯК ПРИНЯЛИ У БЕРЛІНІ СОВІТСЬКО-АНГЛІЙСЬКО - ФРАНЦУЗЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ?

БЕРЛІН, ПАТ. У Берліні приняли з великим розчаруванням заяву про англьо-франко - совітське порозуміння. Ця заява стверджує на думку німецьких політичних чинників, що західні демократії не скористали з німецької пропозиції, щоб спільно розвязати актуальні европейські питання. Метода західних демократій є дальшим доказом, що вони дальше вестимуть політику окруження. Европейська ситуація ще більше загострилася.

Совітський буджет.

СЕСІЯ НАЙВИЩОЇ РАДИ СССР.

МОСКВА, ПАТ. У четвер почалася 3 сесія найвищої ради СССР. Денний порядок обіймає такі точки:

1 союзний буджет на 1939 р.

2 урухомлення двох нових нар. комісаріатів,

3 апробату декретів, що появилися після попередньої сесії.

На першім засіданні нарком скарбу Зверов засував проєкт буджету, який передбачує 155.000,000.000 рублів доходу, себто на 25% більше ніж минулого року. На армію преліміновано 40.889,000.000 рублів (минулого року 27.000,000.000). Чималі втрати спричинила зла господарка в поодиноких resортах, зокрема у важкому промислі. На засіданні бюра були всі члени уряду і політбюра. Літвінов сидів між послами. Молотов мабуть візьме участь у дискусії над буджетом.

У журналістичних колах сподіються частинної реконструкції уряду.

ЯПОНСЬКИЙ НАЛЕТ НА ЧУНКІН.

ЧУНКІН, ПАТ. 27 японських бомбовиків виконало налет на Чункін, скидуючи кількасот бомб, здебільша на осередок міста. Вибухло кілька пожеж — м. ін. згорів один з найбільших китайських банків. Людських жертв ще не обчислено.

Чи англьо-турецький договір годиться з пактом балканської антанти.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Турецька преса полемізує з німецькою, яка видвигає замїт, що Туреччина заключила договір з Англією без відома балканських держав та що той договір не годиться з балканською антантою. Турецькі щоденники твердять, що договір з Англією скріпить безпеку не лиш на Середземному морі, але і в цілій Европі.

Початок німецько-данських переговорів.

ШТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як повідомляють з Копенгаґи, в четвер почалися в Берліні переговори у справі німецького данського пакту неагресії. Данія прийме текст, що його запропонувала Німеччина, без поправок — що данський парлямент ратифікуватиме пакт ... червня.

Мирове забріхання.

Львів, 25. травня 1939.

Ніколи ще не впало у світі стільки палких слів про мир і любов для мира. Ніколи ми ще не чули стільки заяв повних святого обурення на закиди, що дана держава чи її керманич мають не мир на увазі, а війну. І ніколи ще не пролунало стільки тих воєнних закидів, як саме тепер: всі проти всіх виступають з обвинуваченням у підготові та затіюванні війни. І ніколи ще світ не був такий повний воєнних алярмів та не жив у такій напруженій воєнній атмосфері, як від місяців. Ніколи ще поруч із щирим обуренням на тих, що дійсно приготовляють війну — не було у світі стільки забріханости псевдо-пацифістів.

Характеристичним причинком цієї нинішньої ґротескової ситуації є палке обурення навіть жидів, коли тільки хтось згадає, що вони беруть найактивнішу участь в організації війни, працюючи над підсичуванням воєнної атмосфери у кожній жидівській і нежидівській ґазеті, в якій тільки мають якінебудь впливи, та роздуваючи до найбільш можливих розмірів дійсну чи уявну воєнну небезпеку, яка грозить від ненависних їм німців, яким бажають у найближчій війні загибілі (невинна згадка про це кілька днів тому у статті „Карпатська Україна і Палестина" вдостоїлася їдкого коментаря „Хвилі", що такий наш погляд — мовляв — зачерпнений з міжнародніх антисемітських джерел, так, немов би він не був обєктивною нотрорійно відомою правдою!). Воно свідчить тільки про те, що все людство свідомо чи несвідомо почуває **такий острах перед війною,** що признаватися до бажання мати її — належить не тільки до „поганого тону", але грозить можливими найповажнішими реальними наслідками, що вдарили б по винуватцях війни. Але коли всі відхрещуються від війни і всі запевнюють про свою любов для мира, то це медвежа прислуга для доброї слави мира. Бо люди всім вірити не можуть. І тому перестають вірити навіть тому, кому може вірити треба би. Був один такий учитель (катехит у Бережанах), який почувши від ученика, що вміє „все" — казав йому відразу сідати та записував злу ноту, бо — мовляв — „не вмієш нічого".

Витворюється ситуація, в якій мирові заяви набірають вартости комуналів, що перестають робити враження. Замість після кожної мирової заяви відповідальногоо державного діяча або впливової ґазети зідхнути з полегчою — люди махають руками, а то й навіть злісно кленуть: пощо — мовляв — вважати своїх слухачів такими наївними, щоб верзти їм речі, в які вони ніяк повірити не можуть?! Адже нема більшої образи, ніж уважати когось дурнішим, ніж він дійсно є!

Тому у підході до нинішньої міжнародньої ситуації в ніякому разі не можна кермуватися офіціяльними заявами та голосами офіціяльних пресових органів. Кожна з чотирьох великодержавницьких потуг Европи або зовсім про справжні цілі своєї політики замовчує (Вел. Британія), ховаючи їх за параваном мирових заяв та гарячої дипльоматичної діяльности, яку вона називає апаратом мира, інші апаратом війни, — або висловлює їх у таких неясних формулах (Німеччина, Італія), що вони викликують найріжнороднішу інтерпретацію (формула „життєвого простору"), — або знову раз виявляє їх у цинічній щирости, то знову у такій самій цинічній брехні (кілька днів тому сов. радіо казало про тугу совітських громадян за тим, „щоб раз нарешті фашистівська сволоч порозбивала собі голови з демократичною наволоччю" — буквально! — то знову пп. Патьомкін і Майський виступають у ролі апостолів миру!) Нема найменшого сумніву, що колись, по роках війни чи роках мира, появляться на цю тему цілі публікації, які будуть прецікавим документом, як виглядала в 1938/39 рр. „явна дипльоматія", та, що її хотів впровадити замість тайної — непоправний Вудров Вільсон. І нема теж найменшого сумніву, що історик ніколи не аналізуватиме нинішніх часів на підставі офіціяльних нинішніх заяв, тільки на підставі тих тайних актів, ревеляцій і споминів, які колись-колись появляться про нинішні часи, а то й може на підставі матеріялів, — будучої мирової конференції, яка прийде після найближчої війни.

Покищо справжні цілі ріжних держав можна зясовувати тільки на підставі такого обєктивного матеріялу, яким є: їхнє нинішнє геополітичне положення, їхні розвоєві тенденції, їхня структура та їхні традиційні інтереси на суші і морю. Можна було вірити Чемберленові, що він хоче все зробити і для справи мира поступитись навіть престіжем Великої Британії, коли були обставини, в яких він мав надію мирно зупинити німецько-італійську експансію на межі, поза якою вже безпосередньо лежали велико-британські інтереси. Так було в часах Годесберґу і Мінхену. Але можна сумніватися нині у його миролюбність, бо німецько-італійська експансія вже дійшла до тієї межі — не питаючись згоди Англії. А її інтереси були такі самі — щонайвище один їх відтинок міг виступити в яскравішому світлі, інший тимчасом пірнути у сутінку. Те саме торкається всіх інших, заінтересованих у нинішньому конфлікті. Совітам завжди залежало на петрифікації своїх західних кордонів і на невстряванні якихнебудь чужинецьких сил в їхні „внутрішні справи", себто в їхній окупаційний терен. І тому вони були завсіди за „миром", вступили до Ліги Націй, форсували провкт східнього пакту, виступали і виступають дальше за зберіганням европейського територіяльно-політичного „статус кво". Але й одночасно завжди, і раніш, і тепер, їхньою мрією та практичною ціллю їх політики — довести до такого збройного конфлікту, який ослабив би, або цілком розторощив обидві ґрупи їх ворогів — націоналістичну та демократичну — та який вможливив би їм революціонізувати терен цілої Европи, всього світа. Так само не змінилися інтереси і цілі Франції: у масі французи завжди хотіли мати спокій та з найбільшою нехіттю казали про можливости битися за когось і щось, що не є французькою землею; але так само завсіди хвилювало їх питання: чи не звернуться німці проти заходу, як будуть всемогутньою силою на цілому сході? — і так само завсіди було в них сильно розвинене почуття обовязку дотримати прийняте зобовязання. Не змінилися цілі й німецької політики: дістати кольонії (сирівці), терени збуту промислових виробів та терени для кольонізаційного відпливу надвишки свого населення. Те саме торкається італійців, їхніх імперіяльних амбіцій та змагання до тривкої забезпеки собі плодів абісинської перемоги.

Змінилася конюнктура і прийшли інші методи. Але цілі залишились ті самі. І при тих самих цілях, в іншій конюнктурі найбільшу ролю грає питання, по суті те саме, яке для ріжних звучить ріжно. Одні (німці) питають себе: чи варта в нинішній поганій конюнктурі ризикувати війну, як радикальний засіб розвязки всіх нерозвязаних ще проблем „простору і землі"? — інші (Англія і Совіти) формулюють те саме питання так: чи прийде ще ліпша конюнктура для зломання німецької сили?! Як бачимо, то в так поставленій справі слово „мир" взагалі не має застосування...

Є в оцьому нинішньому „мировому" забріханні ще одна скреґітлива нотка: Англія, яка донедавна бокувала на франко-совітський союз, стала тепер промотором акції втягання Совітів до нової системи „збірної безпеки", акції, яка має **при помочі Совітів** — рятувати европейський **мир!** Хто знає, чи союз Англії з Совітами не буде початком кінця моральної сили Великої Британії, як арбітра у міжнародніх конфліктах, так само, як початком кінця моральної сили Німеччини стала відмова від гасла самовизначення та наворот до передвоєнного „клясичного" імперіялізму, яким був завжди вузький державницький еґоїзм, що не потребував орудувати ніякими загально-людськими ідеями. Коли б навіть уважати мир такою ідеєю — то як політична ідея мир є так довго повним абсурдом, як довго істнує нинішня політична органiзація світа та нинішні безідейні підвалини цієї орґанізації. Суперництво еґоїстичних імперіялізмів, Совіти у ролі пацифістів і моральна фразеольоґія — це не праця для мира, тільки глум над ідеєю мира.

ік.

З польської преси.

Греко-католики замість українців.

Хоча — щиро признаємось — волієм „Слово Народове" від „Дзєнніка Польського", бо цієї останньої ґазети не можемо ніяк зарахувати до поважних орґанів преси, то проте і „Слово Народове", орґан старої політичної партії з окресленою ідеольоґією та політичною програмою — теж інколи подабає на гумористичний часопис. Коли „Слово Народове" бере наш саркастичний наголовок до позавчорашньої статі „Українців у Львові нема" — поважно, у буквальному розумінні, і впевняє своїх читачів, що дійсно українців нема, а є лише греко-католики, які голосували на польські листи або не голосували зовсім — то або воно вдає придуркуватого і вважає своїх читачів за таких наївних, що можна в них такі речі вмовляти, або виписує це у добрій вірі; і в першому і другому випадку Редакція виказує талант редаґувати веселий журнал, а не поважний політичний щоденник. Єдине „політікум" цієї справи — твердження, що в новій міській раді Львова засідатиме „представник греко-католиків" проф. Ю. Курилович — має теж суто-гумористичний посмак. Скільки є у Львові греко-католиків типу названого професора — не знаємо. Зате радимо пп. редакторам перевести побіжну статистику свідомого українського елементу у Львові на підставі такого критерія, який повинен найбільш промовляти до переконання — професійним журналістам: призадуматися над числом українців, постійних передплатників, кольпортажних відборців та касинових і каварняних читачів української щоденної преси, і те число помножити — скажім через 5, бо знаємо з практики, що один укр. щоденник читає бодай по 5 осіб. А скільки українців у Львові купує або передплачує наші тижневики, не читаючи щоденників? Чи разом не вийде кількадесять тисяч? Коли би прийняти, що дійсно не свідомі українці, тільки національно безполові греко-католики або свідомі поляки, які ще не змінили свого греко-кат. віроісповідання, творять у Львові найбільшу числом і зорганізовану вартістю силу, то виходило б, що українську політичну пресу, і то в першу чергу щоденники, втримують ті „греко-католики". Не кажемо вже про те, що раз-у-раз видно, українців треба імпортувати до Львова на показ: нпр. у щорічних зелено-святочних походах або у похороні ґен. Тарнавського, в якому брало участь зорганізовано і маніфестаційно добрих 30.000 (у цьому з краю найбільше 1.000 осіб) — „греко-католиків", які йшли рядами з вінками і транспарентами. Коли це все неукраїнські греко-католики, то де поділися українці?! Нема, та й годі.

Як „Діло" помагає у політичній карієрі?

У тій самій статті „Слова Народового" (з 24. ц. м.) є ще одна справжня для нас ревеляція: що справа кандидатури проф. Ю. Куриловича стала для польської ендеції „засадничою", „коли „Діло" заатакувало особисто проф. Куриловича і цею атакою змобілізувало українських виборців до бойкоту його кандидатури". Далі ще читаємо буквально, що „та кандидатура була боєва для українців", — після чого йдуть дати з життя і діяльности проф. Куриловича, як польського комбатанта, діяча і вченого.

Прочитали ми це все з найбільшим здивуванням і коли б не були привичаєні до несподіванок та преріжних „ревеляцій", якими час до часу годує нас ендецька і санаційна преса, то були б чимало схвильовані, що діються у нас, в українському національному таборі у Львові, речі, про які ми, редактори „Діла" не маємо зеленого поняття.

Ото ж, щоб баламуцтво не ширилося, [illegible] жемо запевнити „Слово Народове": 1) Ми [illegible] ще тепер, від „Слова Народового" довідалися, що проф. Ю. Курилович є ще греко-католиком, та що є заст. голови союзу поляків-греко-католиків. Ми завжди трактували п. Куриловича, [illegible] поляка, себто вважали його за того, за кого [illegible] сам себе вважає, та в справу його віроісповідання ніколи не встрявали. Повторюємо: ми [illegible] ли, що він римо-католик, коли ж [illegible] що ні, то наш погляд на його особу і [illegible] хід до нього ні трошки не змінюється, [illegible] ше, ані на гірше.

2) Ніколи ми з проф. Куриловичем не [illegible] вали, ніколи проти нього, як ученого, [illegible]

віяких застережень, а його громадською діяльністю — хай нам вибачить це — ми просто не цікавились. Не були б цікавилися навіть і тоді, коли б були знали, що він займає якесь паперове достоїнство в організації „поляків греко-католиків", бо вважаємо цю організацію фікцією, перехідним неорганічним твором, що його дехто використовує для своїхконюнктурально-політичних цілей. Ми зреферували недавно статтю проф. Куриловича, оголошену в журналі „Земя і Наруд", при чому висловили здивування, як може поважний учений поруч із розумними науковими тезами — висувати цілком ні-

сенітні, анахронічні, життям перекреслені політичні теорії. Кажучи при цій нагоді, що в його теплій рекомендації москвофільського табору грає ролю, може навіть як чинник підсвідомий, москвофільське минуле родини професора, — ми його цим особисто зовсім не атакували й атакувати не думали. Нічого він нового у політичній ділянці не сказав, повторив лише те, що здійснювали вже ріжні чинники на відтинку польсько-української боротьби, та чому м. ін. від літ патронують у Львові ріжні пп. Яніцькі зі СППОС-у — з відомими практичними й моральними успіхами.

3) І тому ані перед появою тієї статті проф. Куриловича, ані після її появи та нашої полемічної відповіді — ніхто з українців проф. Куриловича не вважав особою „боєвою" в ніякому розумінні цього слова. Просимо нам вірити, що його кандидатурою таксамо ніхто з українців не цікавився, як якоюнебудь іншою кандидатурою з якоїнебудь польської листи, і тому ніхто її не „бойкотував", нікому теж ані на думку не приходило „мобілізувати українських виборців до бойкоту кандидатури проф. Куриловича". Це так звучить, як коли б ми впевняли, що „Слово Народове" і його однодумці мобілізували бойкот якогось українського кандидата, про існування якого вони навіть не знали! Інша річ, що припадкова полемічна замітка „Діла" могла послужити тим, що висунули проф. Ю. Куриловича до міської ради, як агітаційний засіб перед його **польськими** виборцями. Не знаємо тільки, чому в такому разі „Слово Народове" ляється на „Діло", замість бути нам вдячним, що ми мимохіть допомогли йому до його одного виборчого успіху?!

„Віддати ОЗОН на Ф. О. Н."

У виленському „Слові" знову появилися статті п. Цата-Мацкевича. В найновішому числі (ч. 141 з 24-го травня ц. р.) присвятив він свої міркування Озонові ставлячи твердження, що його треба зліквідувати з двох головних причин: Озон 1) неефективний, 2) зайвий. Неефективний, бо замість зростати в силу, він щораз більше тратить впливи, що доказують вибори. Зайвий, бо всі ті цілі, які поставив собі Озон, польське громадянство може осягнути без нього. Отже справа оборонности держави: у важкому моменті всі ті, що були поза рямками Озону показалися не меншими патріотами як озонівці. Або дехто твердить, що Озон займається поширюванням культу маршала Сьміглого-Ридза. Але-ж — каже п. Цат — маршал Сьміґли-Ридз такий популярний, що Озон не має що вже тієї популярности поширювати. Коли вкінці йде про пропаганду воєнної готовости, то оборонні настрої у польському громадянстві закріплюються без допомоги Озону. Тому п. Цат радить Озонові, щоб він самоліквідувався. І дораджує йому дуже потрібний вихід:

„В рубриці складок на ФОН читаю зворушливі жертви: Евеліна Міхаловська шлюбну обручку й обручку бл. п. свого мужа, Петрусь Самолевич срібну монету. Отже люди складають памяткові предмети, предмети, які люблять, — виявляють таким чином серце для батьківщини. Чи справді й озонівці не воліли би тих грошей, які вони видають на організацію, на бюра, на летючки, на часописи, що займаються очорнюванням людей і т. д., тих великих грошей призначити на ФОН. Чи політична організація, яка гасло оборонности проголошувала як своє головне гасло, не повинна піти слідом старушок і дітей, які вирікаються милих річей для оборони батьківщини. Чи той патріотичний запал, який бачимо в цілій Польщі і який доказав наглядно, яка зайва для оборонної готовости Польщі монопартійна організація, чи той запал не гідний, того, щоб запалити й Озон, щоб приневолити його до патріотичного й альтруїстичного чину, до самоліквідації з метою скріпити ФОН та задокументувати, що поляки готові і що кожна політична партія однаково готова слухати наказів начального вожда."

Найвища пора — кінчить п. Цат свою статтю — передати Озон на ФОН.

Гумор і політика.

ПРО ОДНУ ВІЗИТАЦІЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВОДИ. — ВКРАДЕНА ТЕКА ЗВЕРНЕНА, ЗЛОДІЇ ПРОПАЛИ.

Варшава, 22. травня.

Не маємо наміру конкурувати з Галактіоном Чіпкою ані ставати колекціонером політичних дотепів. Одначе сьогоднішнє життя приносить стільки калямбурної абсурдальности, стільки смішного і сумного дивовижжя з ріжних ділянок актуальної української сучасности, а водночас умовини їх розгляду такі важкі до коментування, що журналістові лишається хіба лиш один вихід: писати з окулярами примусового гумориста на носі. Сміховинок не бракне. Одну серію подали ми на днях, сьогодні реєструємо нову, чергову.

* * *

Популярною стала у Варшаві парляментарна помовка про одну візитацію **тернопільського воєводи п. Маліцького.** За словами парляментарного кореспондента варшавської „Політики" та візитація виглядала так:

Воєвода Маліцький є добрий господар довіреного собі терену. Як може, так дбає про розвиток польщини у воєвідстві. Піддержує загородову шляхту, обїздить терен. Підчас одної візитації у воєвідстві підїздить пен воєвода автом під хату осадника, поглянув, а в садку того осадника на сливі сидить дітвора тай заїдає овочі. Пан воєвода слухає, а дітиська розмовляють по українськи. Тоді пан воєвода йде до хатчини, вітається з кольоністами і каже:

— Слухайте, пане осаднику, таж вам руські діти всі сливки обнесуть

На це осадник:

— А хай там собі, пане воєводо, хай собі підїдять, це мої власні дітиська.

НОРМАН ДЕННАЙ. 7)

Чари місяця.

Іларіон звернув свою увагу на долину. Там наближувався до замчища ряд світляних вогнів. Діяна гукнула на нього тривожно й він назад вернувся до кімнати, де вона була лишилася.

— Що це там було? Що це знову за люди? Що це все значить — спитала.

— Це який старий дивак, що втік з дому для божевільних. Але він не є небезпечний. А там мусять бути сторожа, що шукає за ним.

— Ах, так, сказала — це мусить бути самий льорд Крум.

Іларіон тим дуже здивувався, бо досі йому таке не траплялося. Теперішній льорд Крум, переживши шумно свій молодий вік, збожеволів на старість і його помістили у приватній санаторії оподалік від замчища. Отже не можна дивуватися, що льордові Крумові прийшло на думку втекти з санаторії і заблукатися в замчищі. Кажуть, що деякі люнатики тратять при повні місяця свідомість.

Голоси сторожі, що перешукувала кущі, лунали щораз ближче. Іларіон глянув крізь отвір у вікні, як рухливі ліхтарні зупинилися перед входом до замчища. Якийсь високона-троний голос сказав:

— Думаю, панове, щоб ми розійшлися на дві партії. Двох з нас хай піде ліворуч довкола замку, а я з доктором увійдемо до середини й перешукаємо всі кімнати. Він не може бути далеко.

Це був голос пароха. Іларіон заметушився від застрашливої думки. Що буде, якби так його найдено в башті з дочкою Джемса Корта в її теперішньому одязі!

— Борони Боже! — крикнув він. — Вони не повинні найти нас тут! Конче треба мені вийти проти них і справити їх в інший бік.

— Що? І лишити мене тут саму?

— Я мушу! Але я вернуся, як тільки зможу. Щож іншого мені діяти ?

Вона вже не противилася. Йому знову видалося, що вона цією ситуацією була менше збентежена ніж він. Та він уже був рішений, і мав лише тільки часу, щоб збігти вниз і стрінутися з парохом та його товаришем, що прямували до середини замчища.

— Пан Твайт? Свят, свят! Боже нас благослови!

З острахом спостеріг Твайт, що інші два сторожі були вже десь далеко. Парох — високий, довгоносий священник із лагідним виглядом лиця, — став широко зясовувати цілу ситуацію.

— Зайшов дуже нещасливий випадок, пане Твайт. Я був саме при вечері з паном доктором, коли ми помітили, що льорда нема. Ми всі відчуваємо, що він мусить бути десь тут недалеко. А ви його не бачили? Бо нам здавалося, що ми когось бачили в середині замчища.

— Це був я — сказав коротко Твайт. — Але я бачив якусь постать, що пішла недавно отою доріжкою.

І він справив їх на задню хвіртку, що провадила в хащі. Йому не залежало на тому, чи вони його найдуть або ні, хайби лише не входили до замку. Коли нараз зявилася друга пара шукачів перед порогом.

— Го, го! — закричав хтось із другої партії шукачів. — Ось-де хтось стоїть!

— Пусте — кинув йому назустріч Іларіон. Це я самий був у вежі перед хвилиною. І він справив цих двох чоловіків у другий бік, у напрямку до старої каплиці, вдаючи байдужого. Йому ставало горяче та холодно наперемінну. Але два молоді асистенти, що видко, вважали свою екскурсію за відсвіжну прогульку по цілоденній праці, не дуже зважали на його поради.

— Мені здається... — почав один з них.

— Таж він онтам — сказав Твайт, вказуючи в місце, де не було нікого.

Він лишив їх нерішених, куди податися, з їхніми ліхтарнями, а сам побіг і найшов Діяну, що куняла на долівці.

— Ходіть зі мною! — прошепотів. Він схопив її за руку та обоє збігли долі сходами через задню браму, а звідтіля побігли стежкою, що вела в хащі. Та поки вони добігли, Діяна стала як вкопана.

— Ох, цей плед! Цей клятий плед, якже він лихо держиться!

Обік задньої хвіртки зявилася ліхтарня й якийсь голос залунав: „Гей на біса! Мені здається, що там їх є двоє!

— Ох, лишенько! — заводив Іларіон, — ох, моє лишенько!

Душевний стан стриманого джентельмена, що бачить себе замотаним, опівночі, у якусь несамовиту гру у піжмурки поруч із молодою, у його плед завиненою, дівчиною — не так легко можна описати. За льордом Крумом слід здається, пропав. Здоровий він, чи божевільний цей нащадок шляхотного роду, мав ще настільки розуму, що завчасу щез з овиду. Предметом розшуків стали тепер вони обоє, і можна напевно ствердити, що Іларіон ніколи в житті не знаходився в такому скрутному положенні.

(Далі буде.)

Воєвода здивувався:

— Якже це — каже — ваші діти, а руські пісеньки на сливах виспівують?

І почали розмову. Пан воєвода довідався, що сусідство двох національностей не іохоронить перед взаємними впливами.

Кольоніст мав нагоду розповісти про свої болячки. Як було далі — невідомо, на всякий випадок, здається, до сьогодні збудували вже в цій місцевости „косцюлок" і польські діти не співають руських пісеньок...

* * *

Сорочка **посла Іляріа Тарнавського** перейде вже до історії. Уважніші читачі „Діла" памятають з певністю, в яких обставинах та сорочка пропала. „Вкрали" її п. послові у Турці над Стриєм разом з текою і вішалом. Тепер сорочку віднайшла поліція і принесла разом з усіма іншими вкраденими речами їхньому власникові. Згадану теку оглядали всі посли. На жаль, злодії... пропали.

КТВ.

СТВОРИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОРПУС СТАРШИН-ІНЖИНЕРІВ.

БЕРЛІН, АТЕ подає, що на підставі декрету канцлера Гітлера створено для німецької збройної сили новий корпус інжинерійних старшин, який перебере дотеперішніх інжинерів-урядовців, що виконували службу в поодиноких військових частинах. Військові кола пояснюють той розпорядок як необхідну конечність з уваги на незвичайний розвиток моторизації та фортифікаційних робіт.

У ПРАЗІ ЩЕЗЛО СТО МОЛОДИХ ДІВЧАТ.

ЛЬОНДОН, 25. 5. „Дейлі Телеґраф" приносить сензаційну вістку свого празького кореспондента, що останнього тижня щезло там в таємничий спосіб 100 молодих дівчат. Загинені — це здебільша словачки й судетські німкині. Що з ними сталося, не відомо. Велику паніку серед жінок у Празі викликала вістка, що за містом знайдено дві вбиті жінки. Кружляють поголоски, що така сама доля стрінула й інші жінки.

Англійський журналіст сподіється, що загинення тих дівчат має якийсь політичний підклад.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

НІМЕЦЬКИЙ ЛЕҐІОН ВИЇХАВ З ЕСПАНІЇ... ЗАЛИШИВШИ ТАМ ЦІЛИЙ ВОЄННИЙ ВИРЯД.

МАДРИД, ПАТ. Німецьких добровольців перевезли трьома окремими поїздами з Леону до Віхо, де вони по дефіляді вулицями міста всіли на кораблі, які відпливуть завтра до Гамбургу. Німецький леґіон переказав еспанській армії воєнний матеріял, що складався з найновітніших протилетунських гармат, важких скорострілів, повзів і самоходів.

—o—

ДЕФІЛЯДА 70 ТИСЯЧ ФАШИСТІВСЬКИХ ЖІНОК.

РИМ, ПАТ. 28. ц. м. відбудеться в Римі перед Мусолініем на Віа дель Імперія дефіляда коло 70 тисяч фашистівських жінок. З уваги на ту дефіляду не розібрали ще трибун, які поставили на 9. травня на день свята імперії.

—o—

ШЕФ ПОЛІЦІЇ ПРОТЕКТОРАТУ ПРИБУВ ДО ПРАГИ.

ПРАГА, ПАТ. До Праги прибув шеф поліції протекторату Райху ґен. фон Кампц, якого сьогодні прийняв президент Гаха на авдієнції.

„ҐРЕНЦБОТЕ" СТРАТИВ ДЕБІТ У МАДЯРЩИНІ.

Будапештенська радіовисильня повідомила, що мадярський уряд відібрав почтовий дебіт німецькому щоденникові, органові націонал-соціялістичної партії у Братиславі „Ґренцботе" за його протимадярські гострі виступи.

—o—

ГОР БЕЛІША ВИБИРАЄТЬСЯ ДО МОСКВИ?

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Жур" подає в кореспонденції з Льондону поголоску, що буцімто міністр війни Гор Беліша вибирається в подорож до Москви. Туди поїхав би він у товаристві експертів із міністерства війни.

Порядок процесій львівських парохій на цвинтарі в Зелені Свята ц. р.

Львівський Деканальний Уряд дістав з Городського Староства Львівського до оголошення отсе:

В перший день Зелених Свят 28. V. ідуть процесії на Янівський цвинтар: 1) з церкви св. Юра вулицями: Міцкевича, Зиґмунтівською, Янівською; 2) з церкви Успення і Преображення вул. Краківською, пл. Краківською, вул. Казимира Вел., Янівською; 3) з церкви св. Николая, оо. Василіян і св. Пятниць — вул. Жовківською, пл. Краківською, вул. Казимира Вел., Янівською; 4) з церкви при вул. Зибликевича вулицями: Зибликевича, Пелчинською, дорогою трамваю ч. 9. і вул. Перацького; 5) з церков Левандівки і Богданівки ідуть на Янівський цвинтар просто; 6) з церкви св. Петра і Павла ідуть вірні без процесії, куди кому найвигідніше.

В другий день Зелених Свят 29. V. ідуть процесії на Личаківський цвинтар: 1) з церкви св. Юра вулицями: Міцкевича, Ягайлонською, Леґіонів, пл. св. Духа, пл. Трибунальською вул. Трибунальською, Ринком через пл. Капітульну на вул. Галицьку, пл. Галицькою, Бернардинською і вул. Пекарською; 2) з церкви Преображення вул. Краківською до Ринку й дальше, як вище з парохії св. Юра; 3) з церкви св. Николая, оо. Василіян, св. Пятниць — вул. Жовківською на вулиці, як процесія св. Юра; 4) з церкви Успення Підваллям, пл. Бандурського, Бернардинською на вул. Пекарську; 5) з церкви при вул. Зибликевича вул. Зибликевича, Пілсудського, Пекарською; 6) з церкви св. Петра і Павла вул. св. Петра.

Час виходу процесій в год. 3. пополудні. Процесія св. Юра вийде на другий день Зелених Свят в год. 2.30 попол.

Впорядчики з Брацтв мають уважати, щоб похід не розтягався, а йшов якнайтісніше і не тарасував вулиць, всюди йти правою стороною дороги, щоб не спинювати нормального руху на вулиці.

В поході не вільно нести ніяких вінців ані транспарентів, бо не лише винні цього були б безпосередньо покарані, але й цілий похід був би визнаний за нелеґальний і зліквідований поліцією.

Львівський Деканальний Уряд, подаючи це зарядження Староства до відома, взиває всі Парохіяльні Уряди оголосити це на раніших богослуженнях і візвати вірних, щоб придержувались його якнайстисліше, щоб походи випали гідно і не було потреби вмішуватись до чисто церковного походу стороннім чинникам. Хто хоче зложити вінки на могилах, має їх доставити на цвинтар сам поза походом. Хто хотів би йти в процесії окремою ґрупою зі своїм прапором, має це зголосити в Старостві до пятниці рано. З огляду на сподіваний великий здвиг людей у Львові на Зелені Свята і великий рух треба ці зарядження толкувати дослівно, триматися їх точно і не допустити в походи й ціле свято в память наших дорогих померших ніяких заколотів

З Львівського Деканального Уряду.

У Львові, 25. травня 1939. р.

† Никита Єп. Патар. Декан в. р.

Вистава галицького примітиву XVII-XIX вв.

Чергову, 64-ту Виставу в Національному Музею присвячено примітивному мистецтву Галичини. Вона обіймає 170 чисел катальоґу в осьтаких ґрупах: Народні перві в іконописі, хатні образи, гробниці й вотивні портрети, від ікони до плоскорізьби, повна різьба, дрібна різьба хрестів, образи на склі.

Друкований каталоґ подає дві статті: **І. Свенціцького** про відношення українського примітиву до „великого мистецтва" і **М. Федюка** про примітив узагалі та зокрема про галицький, представлений на виставі.

Відкриття Вистави відбудеться в суботу **27-го травня ц. р. в годині 17-ій у Національному Музею при вул. Мохнацького 42.**

З огляду на справді великі мистецькі цінності цієї вистави, що їх можна було віддати до прилюдного оглядання тільки після довгих підготовних робіт у консерваційній робітні Музею, Управа Національного Музею запрошує цим Українське Громадянство до можливо найчисленніших відвідин цієї вистави не тільки для власного вдоволення, але також і для віддання справжньої пошани безіменним творцям цих дорогоцінних свідків народньої творчости.

—o—

Конференція Галіфакса з Молотовом і Сталіном на Кремлі?

ЛЬОНДОН, 26. 5. Вперше від часу, коли започатковано англійсько-совітські переговори, у совітських колах Льондону панує оптимізм та вдоволення з вислідів, що їх досі у переговорах осягнено. Підписання умови відбудеться імовірно на англійсько-французько-совітській конференції і не виключене, що льорд Галіфакс виїде в червні до Москви, щоб там відбути безпосередні розмови зі Сталіном і Молотовом.

В льондонських урядових колах твердять, що кінцеві розмови з Москвою не потривають довше, як 10 днів. Між іншим Льондон погоджується на розмови представників совітського й англійського штабу. Ті розмови почнуться негайно після підписання пакту може навіть негайно по проголошенню в Москві й Льондоні спільної декларації про заключення порозуміння.

Підчас побуту в Женеві льорд Галіфакс конферував з представниками інших держав, що творять „фронт миру" і ті держави (Польща, Румунія), як твердить „Дейлі Телеграф" не мають ніяких застережень що до пропонованої форми англійсько-французько-совітського порозуміння. Інші джерела подають, що тільки Румунія далі не погодиться на ніякі взаімні зобовязання супроти Совітів і в англійсько-французькій системі безпеки.

Лінія Зіґфріда ушкоджена.

ЛЬОНДОН, 25. 5. „Дейлі Телеґраф анд Морнінґ" подає вістку, що в німецьких військових колах велику констернацію викликала повінь, яка залила частину укріплень на лінії Зіґфріда на просторі к. 70 км. Той часопис твердить, що з військової точки погляду відтинок тієї лінії біля Лявтерсбаху зовсім безвартісний та що ворожі війська могли би, хоч із трудноцами посуватися по залитому терені. Тепер вода уступила, одначе військо зможе вернутися на своє становище щойно за кілька днів.

Той часопис подає ще, що німецька військова влада рішила збурити цілий 50 кільометровий відтинок укріплень в околиці Лявтерсбаху та збудувати нові оборонні лінії в глибині краю. Праці над тими укріпленнями мають буцімто початися вже в найближчих днях.

—o—

Важні наради Гітлера з ґенералами Бравхічом, Кайтлем і марш. Ґерінґом.

ВАРШАВА, 25. 5. Вістка про сфіналізування англійсько-совітських переговорів викликала в Берліні, як кажуть, велике враження. Мабуть у звязку з тим в канцлерськім уряді відбулася нарада канц. Гітлера з ґен. Кайтлем, ґен. Бравхічом і марш. Ґерінґом; на тій нараді обговорено подробиці італійсько-німецької військової співпраці.

В Льондоні кружляють поголоски, що вістка про успішне закінчення англійсько-совітських переговорів викликала в Берліні констернацію. Кажуть, що Німеччина намагалася перешкодити тому порозумінні пропонуючи Совітам негайне поліпшення взаємин із ними за їх невтральність

Економічний огляд.

Наше господарське життя і роля в ньому орґанізаторів.

Наука про народне господарство знає назагал три чинники продукції: **природу, працю і капітал** (залишаємо на боці оспорювання самостійности того чи іншого з тих чинників ріжними економістами чи їх групами). Та сама наука ділить працю на **організаційну, провідну і виконавчу.**

Ці речі з **теоретичної** економії треба мати на увазі, коли, приглядаючись українській господарській динаміці по цю сторону Збруча, хочемо оцінити її розміри і темпо та дошукатись причин такої чи іншої дійсности в нашій практичній економіці.

Назагал всі три чинники в нас істнують: природа скриває в собі величезні можливости національно господарського розвитку; рук до праці маємо безліч; навіть капіталу є у нас порівно чимало. Деж тоді причини безспірного факту, що при всіх наших немалих господарських осягах після війни, ми таки є ще нацією економічно-відсталою, мало-рухливою, структурально суто-селянською?

Не будемо розглядати тут т. зв. обективних обставин, звязаних із положенням нашого народу, як меншини, хоч це має свою безспірну питому вагу також у господарстві. Не будемо розтрясати теж питання інтенсифікації і раціоналізації нашого сільського господарства. В даних обставинах зроблено в нас уже чимало. Зате нашу господарську активізацію хочемо ставити в площині **вищих економічних функцій**, зокрема в площині торговельно-промислового діяння. Саме в цій площині виступає наша відсталість, наша кволість, яка не дозволяє найбільшому господарському патріотові здійснювати повно гасла „Свій до свого по своє", яка примушує його нераз переступати поріг неукраїнської крамниці та вживати продукту чужих рук, мізку і капіталу. З цієї кволости випливає маса ще й інших і то першорядного значіння **негативних явищ** в нашому національному житті, від національного складу міст на нашій етнографічній території до нашої „славної" матеріяльної вбогости включно.

Скажете: торговля в нас чейже є. Поверх 3000 торговельних кооперативних станиць та може навіть близько десяток тисяч чи поверх його самостійно-купецьких станиць (найновіші „Статистичне Вядомосьці" подають, що в Польщі є купців греко-католиків 9.778 і купців-православних 9.643). Так, це числа, якими можна б навіть гордитись (бо що було перед війною?). Але прикметна нам **однобічність** і тут не без. Споживча торговля (вона в нас майже виключна!) — це примітивний ступінь її розвитку. Це навіть не засоблювання громадянства всіми артикулами 1-ої потреби, а тільки їх частиною. А де артикули дальших потреб?

Скажете: є в нас промисл. Так, є. Але тільки в початках. Щоб далеко не йти за доказами, погорнім одно недавнє число „Діла" і зі звіту представленого на заг. зборах Подільського Союзу Кооператив у Тернополі довідаємось, що у звітному 1938. році закупив Союз усього 18.22 прц. українських промислових виробів, а решту (81.78 прц!) чужих. Це опублікована статистика громадської установи, установи контрольованої, а не викрадена якійсь некотрольованій і непатріотичній одиниці...

Задумаймося над цією неспірною і болючою правдою: поверх 4/5 потреб нашого громадянства покривають артикули, що вийшли з праці робітні, з-під чужих рук, створені чужим мізком і капіталом та у значній більшости з чужого сирівця... А в нас є всі три чинники продукції: природа, себто земля і сирівці, праця, себто тисячі мас численних безробітних, та врешті капітал у формі розсіяних, непродуктивно або майже непродуктивно приміщених грошевих засобів. Так! Є всі три, значить є комплет.

Але цей комплет не повний, бо в ньому бракує організатора. Є чинник: праця, але він малочисельний. Бракує того найпершого його складника, (організаційної пружини), не перелиknown... в нас теж від другого (провід у праці)... Вже відомий є тих, що хоч згірдливо, але яскраво означені польськими висловами „піш пан" або „руб вам", цього пасивного елементу, що потребує сильної руки організатора і сильної його провідника.

Правда, українська кооперація висунула чималу кількість людей з визначним орґанізаційним хистом. Також самостійний господарський сектор може похвалитися кадром організаторів-піонірів, що зуміли і собі і другим створити варстат праці, а разом із тим національну станицю, що виповнила якусь господарську прогалину.

Та їх завжди ще **мало.** Правильність нашого господарського розвитку вимагає **куди більше людей з організаційним хистом і амбіцією „творити",** — творити щось „нове" (а того, доречі в наших обставинах, „нового", нам треба ще багато-багато), які, добачуючи недомагання нашого господарського поступу, досконалилиб його практично, розбуджуючи приспані в нашій нації засоби природи і людей, вроджені та придбані.

Очевидно справі плекання орґанізаційного хисту треба вже в нашій виховальній системі присвятити пильну увагу. Також фаховий напрям студій майбутнього організатора повинен бути відповідно підібраний, щоб він мав спромогу **широко глядіти на господарське життя і питомі вимоги та прикмети життя.**

Може дехто сказати, що в нашому національному середовищі є таки чимало організаторів, бож і Просвіта і Рідна Школа та безліч інших громадських установ чи навіть удатних імпрез спирається головно на праці одиниць з орґанізаційним хистом. Не перечимо тому, хоч можна би почати дискусію про ступні організаційного хисту. Але найважніше: орґанізатор-господарник, що започатковує підприємство з технічного чи комерціяльного боку, мусить бути **синтезою хисту і знання.** І коли говоримо про брак потрібної кількости організаторів у нашому господарському житті, то **саме таких** маємо на думці.

Організація капіталів може бути окремою справою, хоч орґанізатор підприємства може охоплювати і цілість, підшукуючи до спілки грошевитих людей. У нас від деякого часу фінансові установи звернули спеціяльну увагу на мобілізацію засобів, що мають бути спрямовані безпосередньо на промисл. Повстав окремий „Фонд Розбудови Кооперативного Промислу" при Центробанку. Зновуж Промбанк створив „Фінансову Порадню" і започаткував уже кілька нових спілкових підприємств. Два ріжні підходи й оба правильні (доречі — при зберіганню немаловажної у нас **пляновости і співпраці):** з одної сторони великий громадський фонд навіть із дрібних засобів для будови промислових кооперативних підприємств, з другої — заціkавлювання одиниць з поважнішими грошевими засобами безпосередньою участю в промислі чи в торговлі та поміч в орґанізації.

Сучасна політична ситуація повинна сприяти роботі цих обох банкових установ, як теж заходам самостійних орґанізаторів. Грошеві засоби, льоковані в товарах, сирівцях, машинах, фабричних обектах, тощо — це та річева ощадність, якої доцільности ми присвятили недавно на цьому місці окрему статтю.

Очевидно, що в цій акції, якщо вона буде закроена на ширшу скалю, відчуватимемо не тільки брак технічних і комерціяльних орґанізаторів, про яких пишемо вище, але теж тих що мають виконувати технічну і комерціяльну **провідну працю** (т. зв. капітанів) в нових підприємствах, зокрема брак **кваліфікованих фахівців,** як провідників і виконавців.

Брак одних відчуваємо вже тепер сильніше, других і третіх може трохи слабше. Але згодом відчувати будемо ці браки дуже дошкульно, коли заздалегідь про це не подумаємо, куди дошкульніше, ніж брак капіталів, які при добрій орґанізації та пропаґанді можна буде завжди змобілізувати в поважній висоті.

В. Несторович.

Український ремісничий доріст і ендецькі алярми.

„Слово Народове" з 24. ц. м. помістило статтю під алярмовим наголовком „Підкопи під польським ремеслом Львова". Покликуючись на звідомлення львівської Ремісничої Палати за рр. 1937 і 1938, газета ствердже пляново опановування ремесла у Львові і львівському воєвідстві українськими ремісниками. Арґументом для цього твердження є зріст термінаторів-українців в останніх двох роках з 728 на 991, себто на 263 одиниць. В деяких ділянках ремесла число термінаторів-українців у 1938 р. більше від числа поляків. І так: у мужеському кравецтві — українців 185, поляків 138, у шевстві 116 і 87, в ковальстві — 97 і 95, в лякерництві — 12 і 6.

Та на цьому кінчиться переріст українців, бо вже в інших ділянках ремесла наші термінатори стоять кількісно позаду поляків. І так: у кімнатному малярстві українців є 15, поляків 17, у столярстві 141 і 153, у кушнірстві 7 і 8, тощо. Та це не перешкоджає органові львівських польських ендеків мобілізувати польських майстрів і ціле польське громадянство Львова та львівського воєвідства проти українського ремесла та погрожувати проголошенням прізвищ польських майстрів, що прийняли до своїх варстатів українських термінаторів.

Господарська всячина.

— Найновіше число Г. К. Ч. з 21. травня ц. р. помістило заклик до всіх виробничих кооператив (великих і малих) дотично їх участи **в показі кооперативного виробництва в часі заг. зборів РСУК у Львові.** Часу до підготови зразків виробництва, фотографічних знимок, діяграм, тощо, залишилось небагато, тому **треба з цією підготовою поспішитись.**

— „Газета Польска" посвятила окрему статтю („Дискредитування публичної жертвенности") тим, що навіть **при Протилетунській Позичці шукали власного інтересу.** Бажання здобути леґітимацію „доброго громадянина" і на тому ще заробити виказали не тільки деякі одиниці (напр. Лейба Айзлер зі Здолбунова), але і цілі поважні групи, як напр. у деревній бранжі.

— Досі **з польсько-мадярської** дружби і спільної границі мало є господарської користи. Показується, що через високу і тверду імпортову залізничу тарифу Мадярщини **безпосередній транзит з Польщі до Мадярщини калькулюється сьогодні дорожче ніж давніше посередній через Карпатську Україну.**

— Переговори у справі **кредиту на електрифікацію ЦОП-у,** що їх вело міністерство торговлі і промислу з французькими фінансістами, покінчились 24. ц. м. підписанням договору. Збудовані будуть **дві великі електрівні, а саме в Люблині та Стараховицях,** як також кілька підстацій, потрібних у звязку з будовою лінії дуже високого напняття.

— Польські господарські чинники почали за зразками Німеччини звертати велику увагу на **відпадкову господарку.** В першу чергу зацікавлюються систематичною і пильною збіркою **костей.**

— **Великий наплив чужих капіталів до Зл. Держав П. А.** так затривожив тамошніх банкирів, що — як подає „Джурналь оф Комерс" — є замір впровадити **спеціяльні оплати від заграничних вкладів і депозитів.** З відповідей, які дав секр. скарбу Морґентав сенаторові Ваґнерові, виходить, що Зл. Д. П. А. не взглядаючи на величезне накопичення золота в Америці, не думають змінити політики супроти золота. „Золото, як міжнародній платничий засіб, ніколи не змінить своєї вартости" — заявив секретар скарбу.

— **Участь Німеччини в заграничній торговлі балканських держав** добре ілюструє табличка, зложена на основі **найновіших даних:**

Держави	% вивозу до Німеччини	% довозу з Німеччини
Болгарія	51.7	62.1
Мадярщина	48.8	49.2
Туреччина	42.0	45.8
Югославія	41.5	51.6
Греція	35.5	31.1
Румунія	33.4	48.3

—o—

Представники Української Парляментарної Репрезентації у прем'єра.

ВАРШАВА, ПАТ. Голова ради міністрів і міністр внутрішніх справ ген. Славой-Складковський приняв 25. ц. м. віцемаршала сойму Василя Мудрого та посла Володимира Целевича.

Нема зміни кордону між Словаччиною та Моравією

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Зі словацької сторони офіційно заперечують вістку, яку поширили деякі чеські часописи, немов би кордон між Словаччиною та чесько - моравським протекторатом змінено на хосен Словаччини.

Польсько-мадярські переговори у справі залізничої комунікації

БУДАПЕШТ, ПАТ. У Будапешті почалися переговори мадярської влади з польською делегацією, зложеною з представників міністерств: скарбу, внутрішніх справ та комунікації. Предметом нарад є наладнання комунікації через спільний кордон.

Англьо - совітські переговори і ремілітаризація Аляндських Островів.

СОВІТИ ДАЛЬШЕ НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ФІНЛЯНДСЬКО - ШВЕДСЬКІ ДОМАГАННЯ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Рада Ліги Націй розглядала в четвер на тайнім засіданні компромісову формулу у справі Аляндських островів, що її опрацював бельгійський делегат Буркен. Совітський делегат Майський рішуче спротивився та звернувся до Москви по інструкції. З огляду на те Рада Ліги Націй не зібралася на явне засідання.

В кулюарах ліги широко коментують становище СССР, при чім дехто вяже її з переговорами у справі англьо-совітського пакту.

Польсько-словацький туристичний договір.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. У Братиславі підписано польсько - словацький договір про туристичний та подорожний рух. З польської сторони підписав його шарже д афер М. Халупчинський, зі словацької мін. Дурчанський та посол Поляк.

Згідно з тим договором подорожні й туристи, які їдуть до Словаччини, могтимуть купувати туристичні чеки по 1.100 словацьких корон на особу на тиждень в індивідуальних подорожах та по 660 корон у збірних подорожах, по курсі 18,11 золотих за 100 корон.

Договір увійде в життя 5. червня і обовязуватиме 1 рік.

Інцидент на мадярсько-словацькім кордоні.

Мадярське радіо повідомляє: Кількох словацьких селян намагалося перейти словацько - мадярський кордон без дозволу. Коли мадярський граничний сторож хотів їх спинити, вони втікли, відстрілюючися.

Небавом один мадярський граничний сторож загубився від стежі, що обходила відтинок кордону. Словацький граничний сторож намагався його затримати, але він став стріляти. По словацькій стороні є мабуть ранені.

На місце приїхали мадярські та словацькі старшини, щоб перевести слідство.

30.000 еспанських вояків приїде до Італії.

РИМ, ПАТ. З Еспанії вертається 19.460 італійських вояків. Їм товаришитиме 30.000 еспанських вояків з дивізії „чорних стріл", які разом з італійськими легіонерами візьмуть у Неаполі участь у дефіляді перед королем.

Рівночасно приїде до Італії делегація, зложена з визначних представників Еспанії.

НІМЕЦЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ З ЕСПАНІЇ ВЖЕ ЗАВАНТАЖЕНІ НА КОРАБЛІ.

ВІГО, ПАТ. Майже всі німецькі добровольці вже завантажені на пять кораблів, які відчалюють у пятницю рано.

Німецьким добровольцям товаришитиме багато еспанських старшин і летунів.

Відповідь сенату Данціґу на польський протест.

Як подає польська преса, сенат Данціґу доручив польському урядові відповідь на польський протест після відомого нападу на дім митних інспекторів у Кальтгофі.

Сенат називає обвинувачення проти громадян Данціґу безосновними та складає вину на поляків, при чім висловлює надію, що польський уряд усуне митного інспектора Свиду, заступника генерального комісаря Перковського та д-ра Шіллера як співвинників убивства Ґрібнава.

Італія наражена на обстріл ворожих фльот.

БУВШИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРО ВІДНОШЕННЯ СИЛ ДВОХ ТАБОРІВ.

У „Ґренгуарі" появилася стаття б. премієра Тардіє на тему відношення між силами обох бльоків на випадок вибуху війни.

На його думку демократичні держави мали б тепер більшу перевагу ніж 1914 р. Фінансова перевага є безоглядна; так само як перевага під оглядом сирівців, харчів та зброї. Німеччина захопила чим ліпші припаси у Чехії, але Італія відчуває недостачу.

Така сама перевага демократичних держав, коли йде про морські сили. Італія замкнула Адрійське Мор, але вона є під обстрілом ворожої фльоти з огляду на довгі побережжя. Англійська та французька армія куди краще приготовані ніж 1914 р.

Чи частина „Лінії Зиґфрида" справді залита?

Як подає „Німецька Бездротна Служба", „Фелькішер Беобахтер" помістив статтю, в якій полемізує зі закордонними часописами та радієвими висильнями, які принесли вістку, що Рен залив частину укріплень „Лінії Зиґфрида" коло Штрасбурґу. Німецький щоденник опрокидує цю вістку, підкреслюючи, що Штрасбурґ лежить нижче від протилежних німецьких місцевостей та ще одну французьку місцевість коло Штрасбурга прийшлось евакувати з огляду на повінь.

НАРАДА КОМАНДАНТІВ МОРСЬКИХ СИЛ У СПРАВІ ЗАЛОГ У КУЛЯНСУ.

АМОЙ, ДОМЕЇ. Команданти брітійських, японських і американських морських сил в Амой відбули другу нараду. Англійці й американці запропонували зменшити всі війська, які причалили до міжнародньої концесії в Кулянсу. Тепер в Кулянсу є 50 японських моряків.

НІМЕЦЬКА ЦЕНЗУРА В ЧЕХІЇ ТА В МОРАВІЇ.

ПРАГА, ПАТ. Комітет національної спільноти зложив протекторатові протест проти німецької цензури, яка тяжить над чеським культурним життям і м. ін. заборонила уміщувати за книгарнями виставами твори чеських клясиків та поусувала зпоміж шкільних лектур патріотичні твори.

ПРОТИЖИДІВСЬКА АКЦІЯ СЕРЕД НІМЕЦЬКИХ ЕМІГРАНТІВ У ШВЕЦІЇ.

ШТОКГОЛЬМ, ПАТ. Шведські націонал-соціялісти ведуть протижидівську діяльність у таборах утікачів з Німеччини у місцевости Сольна під Штодгольмом, розкидуючи летючки антисемітського змісту.

НІМЕЦЬКА ЗАКОРДОННА ТОРГОВЛЯ.

БЕРЛІН, ПАТ. Дані Німецького Інформаційного Бюра про німецьку закордонну торговлю за квітень виявляють велике зменшення імпорту, так що торговельний білянс виявляє додатне сальдо (перевагу експорту над імпортом, що є рідким явищем у багатих промислових державах). У квітні ц. р. Німеччина привезла зі закордону товари вартости 402,000.000, минулого року у квітні — за 511,000.000. Найсильніше зменшився імпорт з европейських країв.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький літак „Лієтнант де весо Парі" причалив у місцевости Горта.

Литовські журналісти й письменники з Виленщини уладили прогульку до Ковна.

Південно африканський уряд розписав 5-міліонову позичку на фінансування оборони і публичних робіт. У Льондоні покрили її за 15 мінут.

Французький міністр торговлі відбув розмову з югословянським у справі розбудови торговельних взаємин.

Польська ґрупа міжпарляментарної унії відбула у Варшаві засідання.

На Філіпінах вибухла пошесть холери; дотепер 25 осіб.

Американський гидропляп „Єнкі Кліпер" причалив у Ліссабоні в четвер в год. 15.27.

Делеґація французьких правників приїхала до Варшави на польсько - французький правничий зїзд.

На американській виставі у Ню Йорку відкрито два нові павільони: литовський та палестинський.

Голяндська королева звиділа з бельгійським королем водну виставу в Лієжі.

Польський віцеміністр торговлі та промислу д-р Розе виголосив перед мікрофоном промову, в якій зясував плян електрифікації центральної промислової округи.

Німецький віцеміністр летунства ген. Мільх звидів італійський осередок летунських досвідів Ґвідонію.

В Італії відібрано дебіт швайцарському щоденникові „Нов Ціріхер Цайтунґ".

ЛЬВІВСЬКИЙ ВОЄВОДА ВИЇХАВ ДО ВАРШАВИ.

ЛЬВІВ, ПАТ. Львівський воєвода А. Білик виїхав в четвер службово до Варшави.

ДВОДЕННИЙ СТРАЙК У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

В четвер, 25. 5. відбулося у львівській політехніці нелеґальне віче, на якому студенти виступили проти проф. Бартля, заявляючи, що на його виклади ходять тільки 22 українців, 7 жидів і 4 поляків-демократів. На тому вічу ухвалили дводенний протестаційний страйк включно до суботи. Перед вічем побили трьох жидівських студентів.

ПОЛЬЩА ВИДАЛА НІМЕЦЬКИЙ ЛІТАК ЩО ПРИЧАЛИВ НА ПОЛЬСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

ВОЛЬШТИН, ПАТ. 24. ц. м. по полудні в Обрі вольштинського повіту передано німецькій владі літак, що заблукався на польську територію і там причалив. Німецький летун виїхав до Німеччини, дякуючи за опіку та зичливість

НОВИНКИ

27 ТРАВЕНЬ

СУБОТА

От. ст. 14. травня 1939.
Ісидора, Максима.
Лат. Павла Кап.
Сонце: схід — 3.24, захід — 19.18.
Місяць: схід — 13.33, захід — 1.01.

Завтра: 28. травня. Неділя.
Ст. ст. 15. травня 1939.
Зіслання Св. Духа (Зелені Свята).
Лат. Зіслання Св. Духа.
Сонце: схід — 3.23, захід — 19.19.
Місяць: схід — 14.47, захід — 1.28.

—o—

— **Вже появився у мистецькому виконанні портрет Їх Ексц. Митрополита Шептицького.** Дохід призначений на будову церкви у Прилбичах — родинному селі Митрополита. Розмір 49Х70 цм. Можна набути у всіх книгарнях. Замовляти у В-ві „Рідна Книжка", Львів вул. Тесинська 3. Ціна портрету разом з пересилкою 1.25 зол. — **Комітет будови церкви у Прилбичах.** 988 —10

— Гарне футро кримське — це золото. Набуйте його у нас, тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 1430 а —?

— 3 Ради **ТОПІЖ-у** нас повідомляють, що в місяць червень ц. р. є ще вільні кімнати у домі Т-ва в Камені Довбуша біля Ямної. Першенство мають члени Т-ва. Зголошуватися можна на адресу: Іван Дурбак, ред. Мети, вул. Зиблікевича 7. Львів.

— **З нагоди 30-ліття та Загального Збору Т-ва „Відродження"** відбудеться в суботу 27. травня ц. р. в церкві св. Успення в год. 8. Служба Божа в наміренні Товариства та Панахида за померших членів.

— **Панахида за душу бл. п. Ігора Лоського.** В суботу 27. травня у треті роковини смерти бл. п. д-ра Ігоря Лоського буде відправлена панахида у православній церкві св. Юрія у Львові при вул. Францішканській в год. 5-ій пополудні.

— З бережанської вязниці вивезли до львівської (Бригідки) отсих політвязнів: 1) Антона Шкориха, 2) Дмитра Лушпака, 3) Богдана Проника, 4) Василя Тілшевського і 5) Миколу Тіняка, всіх з Ходорівщини, далі 6) Василя Сеньківа з Потутор та 7) Степана Шагая з Жукова, пов. Бережани.

— **Ревізія в кооперативі „Народній Дім" у Бережанах.** Дня 22. ц. м. функціонарі поліції державної в асисті одного постерункового повітового перевели у споживчій кооперативі „Н. Д." з Бережанах від год. 18.30 до год. 23.30 ревізію. Переглянули точно товари, як також книги і у висліді забрали з собою крамаря Осипа Принляка на комісаріят поліції.

— **Хто виграв?**. В нинішнім тягненні Державної Класової Льотерії впали такі вигри: 10.000 зол. на ч. 36878 66655 182213 90936; 5.000 зол. на ч. 20266 57457 157887; 2.500 зол. на ч. 28132 32554 38674 40044 49230 53947 61817 77526 74800 84258 101127 106539 107210 12492 133739 139627; 2.000 зол. на ч. 7537 19258 31556 33531 37784 61534 67261 68795 92245 93754 104098 117741 130640 130526 141819 151041 153462 260331; 1.000 зол. на ч. 2494 5139 9925 12499 12667 13509 24366 28289 29036 38128 48772 52144 50683 60489 64758 85459 85683 87376 105814 100594 111151 114300 118588 122576 120905 123243 125030 139881 141913 144714 148850 145595 146760 147062 149356 151096 153543 52301 158972 162790.

— **Завтра відкриття цирку Станевських у Львові.** Згідно з нашою заявою завтра в суботу год. 4.30 попол. і 8.30 веч. святочне відкриття цирку Станевських у Львові. Цирк приїзджає зі своєю новою міжнародньою програмою атракцій циркового мистецтва, з яких ніодної досі не демонстрували у Львові. Цирк Станевських має з теперішньої програми, яка в кожному місті має незнаний успіх. Милою новиною є пристосування цін до місцевих умовин. Ціни вступу від 60 сотиків до зол. 3.30 вже разом з податком. Ніяких дальших полекш як „даром-задурно", полекшенених купонів у пресі не буде. Ту милу новину приймуть всі з вдоволенням, бо за низькою оплатою кожний може побачити знамениту виставу.

— **Влом до крамниці Районової Молочарні в Бережанах.** Дня 23. ц. м. вполудне під неприявність у вільній порі крамарки якийсь злодій відчинив ключем двері крамниці та забрав усю готівку з шуфляди. Шкоди є приблизно на суму 50 золотих.

— **Смерть найвизначнішого славіста.** Минулого вівторка 23. ц. м. вечором помер у Берліні проф. д-р Олександер Брікнер у 83-му році життя. Покійний родився у Тернополі у Сх. Галичині. По скінченні студій був професором славянської фільольогії в берлінському університеті від 1881 до 1924. р. Залишив багато дуже цінних творів, між ними: Історію польської літератури та Історію російської літератури. Своєчасно голосною була полеміка між проф. д-ром Брікнером і проф. д-ром В. Щуратом про походження відомої пісні „Богародзіца Дзевіца".

— **Усувають громадян від участи в судах.** У Вістнику Законів і Розпорядків протекторату Чех і Моравії появився з 24. ц. м. декрет про скасування участи громадян в судах при вимірі справедливости. Згідно з цим декретом не можуть виконувати своїх обовязків при вимірі справедливости лавники в судах: торговельних, гірничих, обезпеченевих, для малолітніх, праці, мирових, присяглих та інших. Декрет каже, що участь суддів громадян скасовано з огляду на лад і публичний порядок.

— **Велитенська пожежа містечка в Естонії.** Минулої середи 24. ц. м. пополудні вибухла пожежа в середмісті містечка Печері, віддаленого 45 км. від естонсько-совітського кордону. Пожежа знищила понад 250 домів і господарських будинків. Понад 3.00 мешканців залишилося без даху над головою. Будинки при чотирьох вулицях знищені зовсім. Вогонь знищив до тла будинок міської управи, два банки, міську аптику, два ресторани, кіно і багато крамниць з великими припасами товарів. У рятунковій акції беруть участь пожежні сторожі з полудневої Естонії. Крім того спеціяльним поїздом приїхала пожежна сторожа з Таліна столиці Естонії та відділи піхоти естонської армії, які негайно приступили до енергійної рятункової акції. Дотепер пожежа знищила майже половину містечка. Багато осіб важко попарилось. З Таліна приїхали представники естонського уряду. Містечко горить далі. Сильний вітер перекинув вогонь до двох сіл, віддалених від містечка півтора кільометра, з яких вдалося врятувати небагато хат. На щастя пожежа не знищила старинного, з XV. віку монастиря, положеного недалеко міста, з цінними історичними памятками та підземними сховами. Згаданий монастир відограв поважну ролю підчас воєн між колишньою московською державою і німецькими хрестоносцями в XVI. в. Матеріяльні втрати сягають кілька міліонів корон. Слід підкреслити, що це вже третій випадок велитенської пожежі в естонських містечках, положених у прикордонній смузі в СССР.

— **Трагічна смерть у підводному човні.** З оголошеного звіту адмірала Коле, який кермував рятунковою акцією з корабля „Фалькон" виходить, що моряків рятували при помочі т. зв. сталевих дзвонів, що могли помістити 8 осіб залоги. Тому, що в ночі з вівтірка на середу не було ніякого звязку з затопленою залогою в середу вранці один з водолазів дістався на чердак підводного човна і порозумівся стуканням об стіну з увязненою залогою. Водолаз довідався, що в передній частині човна є лише 33 моряки при житті. Інші члени залоги мабуть затонули в кабінах човна, до яких дісталася вода, або теж подушилися з причини недостачі повітря. Члени залоги повідомили, що їх самопочуття розмірно добре, якщо взяти під увагу важкі умовини життя. Засоби харчів майже вичерпані. Залога повідомила, що ніяк не може видістатися з човна. В середу вдалося випрятувати ледви 28 моряків з затопленого човна, інші члени залоги мабуть згинули. Адмірал Лісі в інтерву з журналістами заявив, що рятункову акцію переведено дуже справно при допомозі рятункового дзвону, що його уживали вперше. Американська маринарка має 5 таких рятункових дзвонів. Один рятунковий дзвін занурювався у воду 4 рази і за останнім разом витягнув на верх 8-ох моряків. На висоті 45 метрів під поверхнею моря рятунковий дзвін нагло затримався і щойно по 4-х год. надлюдських зусиль удалося водолазам направити дзвін з 8-ма моряками.

— **Літвінова усунули зі союзу безбожників.** На основі рішення ради союзу безбожників виключили з цієї організації б. ком. Літвінова з жінкою і дітьми без подання причин. У 1934 р. згадана рада союзу безбожників оголосила Літвінова „почесним безбожником" за „великі заслуги в ширенні безбожництва на міжнародньому терені". Теперішній комісар закордонних справ Молотов є членом союзу безбожників від кількох років.

— **Таємні катастрофи на шляху Томськ—Новосибірськ.** На залізничім шляху, що лучить Томськ і Новосибірськ з барнаульським вугляним басейном множаться акти саботажу і довели до багатьох поважних залізничих катастроф. В останньому часі трапилося 19 залізничих катастроф, з яких чотири скінчилися смертю кільканацятьох осіб і знищенням поїзду. Не зважаючи на енергійне слідство ГПУ не вдалося викрити винуватців катастроф.

— **Велика пожежа лісів у СССР.** Недалеко естонсько-совітського кордону вибухла велика пожежа лісів у СССР на просторі кільканацяти кільометрів. Велитенські клуби диму окутали навіть містечко Навру, віддалене 10 км. від кордону. Минулого року теж горіли ліси в СССР в цьому районі.

— **Страшна залізнича катастрофа в Еспанії.** Недалеко місцевости Кампаніляс зудрилися минулої середи 24. ц. м. два поспішні поїзди: Маляга—Севілля і Кордова-Маляга. В катастрофі згинуло 7 осіб, понад 40 було ранених. Причиною катастрофи було неправильне наставлення семафорів.

— **Новий провідник II. Інтернаціоналу.** Начальна рада II. інтернаціоналу вибрала минулої середи 24. ц. м. головою б. міністра Г. Демана на місце недавно померлого Вандервельда.

— **Дитячі недуги.** У клініках для дітей кажуть вживати природну гірку воду „Францішка Йосифа" вже при малих, а впертих запорах з добродійним висліом.

—o—

Що писала „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 27. травня 1889.

ПІДГАЙЦІ ЗГОРІЛИ.

„Четверте містечко в Галичині згоріло до тла". Це нещастя трапилося вчора Підгайцям. Вполудне з двох сторін займився огонь і при сильнім вітрі охопив не тільки ціле місто, але засягнув і на пів милі поза місто, де згорів фільварок кн. Чарторийської з усіми господарськими будинками. В 6-ій годині вечором телеграфували з Підгайців, що пожежа ще не придушена, а до того часу згоріли: церква, руське приходство, всі крамниці, кількасот домів; школу, громадський уряд, нотаріят і всі уряди якось урятовано. Кілька тисяч людей залишилось без кусня хліба. Шкоду обчисляють на понад пів міліона зр."

ПЕРЕД ПІВСТОЛІТТЯМ.

„Зі всього виходить, що зїзд монархів у Берліні не міг мати іншого значіння, як лише, щоб дати світові новий доказ сильної дружби і союзу Німеччини з Італією, який має покищо головно на меті втримати мир в Европі, — якими засобами, це інша річ, — а якби виявилася потреба то й виступити спільними силами проти того, хто хотів би мир нарушити. Щоб той зїзд мав у чомунебудь, хочби і в найдрібнішій справі нарушати інтереси Австро-Угорщини, не можна навіть думати, бо в противлежному випадку Німеччина знайшлася б і у положенні, з якого не було б для неї виходу".

БІРЖЕВА ВИДУМКА.

„Париж, 27. травня. Французька преса не хоче вірити, щоб чутка про подорож італійського короля Гумберта з німецьким цісарем до Штрасбурга була тільки біржевою видумкою. Вона доказує, що первісно був такий проєкт, але потім король відступив від нього".

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ У КРАЮ І ЗА КОРДОНОМ!

Підлися, родинне село Маркіяна Шашкевича, першого пробудника Галицької Землі, бажаючи вшанувати тривко Його память, задумує побудувати в цьому році дім імени М. Шашкевича коштом 50.000 зол. Дім цей мав би бути теж захистом для прочан і туристів, котрі річно відвідують памятник Поета на Білій Горі. Підлися не всилі само зібрати такі кошти будови, тому цією дорогою звертається до всіх установ і всіх тих українців, котрим дорога память Маркіяна — складати жертви на будову цього дому, наглядного доказу нашої любови й пієтизму до Поета-Пробудника.

Жертви слати на адресу: Кооператива „Русалка" в Підлисю, п. Ожидів (для „Комітету будови дому ім. Шашкевича).

КОМУНІКАТ КВОММ Ч. 2.
КВОММ подає:

Комісія виховних осель і мандрівок молоді у Львові подає ось такі реченці таборів-осель:

Для дітей від 7—11 літ: І. від 26. червня до 22. липня для хлопців, II. від 25. липня до 21. серпня для дівчат.

Для дітей від 11—15 літ: І. від 26. червня до 22. липня для дівчат, II. від 25. липня до 21. серпня для хлопців.

Оселі для дітей будуть приміщені в будинках. Оплата на дитячих таборах 42 зол. без коштів подорожі.

Для молоді від 15 літ: Для хлопців: І. від 24. червня до 15. липня, II. від 15. липня до 25. липня для хлопців від 17 літ. Табори будуть приміщені під шатрами. Зголошуватися можуть, що мають відбутий щонайменше один юна-

чий табор. III. від 25. липня до 15. серпня для хлопців від 15 літ у будинках чи пак під шатрами. IV. Речинець та оплату оселі для ремісничої молоді подамо пізніше.

Для дівчат: I. від 26. червня до 17. липня. В будинках або під шатрами. II. від 17. липня до 7. серпня під шатрами для тих, що мають відбутий щонайменше один юначий табор. Оплата на оселях для молоді від 15 літ 35 зол. III. для ремісничої молоді від 4. липня до 25. липня.

Застерігаємо собі зміни в речинцях. Місцевости подамо в перших днях червня окремим комунікатом..

Зголошення слати на адресу: **Комісія виховних осель,** Львів, вул. Листопада 23, партер. Урядові години: кожного дня від 17—18.

Учасників будемо приймати в міру вільних місць.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед окружним судом у Бережанах відбулася в понеділок 22. травня ц. р. розправа проти 1) **Івана Луціва,** 2) **Мирона Денеги,** 3) **Петра Яцуся** і 4) **Тимка Кулецького** — всіх з Беневи пов. Підгайці. Акт обвинувачення каже, що в листопаді 1938 р. підсудні Іван Луців і Мирон Денега переводили збірку на боєвий фонд О. У. Н., а підсудні Петро Яцусь та Тимко Кулецький складали гроші на ту ціль.

Підс. Іван Луців — каже далі акт обвинувачення — признався, що з кінцем листопада 1938 р. невідома особа дала йому бльочки синього коліру з тризубом і з написом ОУН та наказала продавати бльочки, а по зібрані гроші вона зголоситься. Тому, що підс. Луців є калікою і ходити по селі не може, передав цю збірку молодшому, але здоровому Миронові Денезі. Він зібрав 3.20 зол. і передав їх Іванові Луцівові. Між іншими які купили бльочки був теж Петро Яцусь і Тимко Кулецький. Ці підсудні признали, що купили бльочки, але не знали, що це. Всі підсудні заперечили приналежність до О. У. Н.

Свідки ствердили, що купували бльочки у Денеги, але Денега нікому не говорив, що це збірка на О. У. Н.

Якщо на поліції дехто інакше зізнав, то говорив так зі страху. Свідки: Яким Волович, Іван Гач та поліціянти: Фелікс Кадоні й Едмунд Ашкенази ствердили, що не мають відомостей, будьтоби хтонебудь з підсудних належав до О. У. Н. Лише підс. Луців стрічався з підозрілими за приналежність до О. У. Н. і навіть зі засудженими особами за О. У. Н.

Трибунал засудив **Івана Луціва на 18 місяців вязниці,** зі зачисленням слідчого арешту і відобрав на 3 роки громадянські права. Крім того піддав його поліційному наглядові на 2 роки. Інших підсудних увільнив від вини і кари. Трибуналові проводив суддя Л. **Польний,** обвинувачував: віцепрок. **Ягодзінський,** підсудних боронили: **д-р Володимир Бемко і м-р В. Логуш.**

Того самого дня відбулася далі розправа, про яку ми вже писали в „Ділі" 24. ц. м. проти: 1) **Василя Зазулі,** 2) **Василя Кубрака,** 3) **Миколи Манюха** і 4) **Дмитра Дриболенди** — всіх з Яблонова пов. Рогатин, і 5) проти Осипа Лашти з Дрищева пов. Бережани, всіх за злочин зі ст. 97 § 1. к. к. (приналежність до О. У. Н.). Крім того підс. Дмитра Дриболенду з Яблонова прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 251 § 2. к. к., якої допустився тим, що написав афішку з погрозами проти Семка Крицика, та Осипа Станиславського за те, що вони перейшли з греко-католицького на римо-католицький обряд.

На розправі всі підсудні заперечили приналежність до О. У. Н. Трибунал засудив 1) **Василя Зазулю на 1 рік вязниці;** 2) **Миколу Манюха на 2 роки вязниці;** 3) **Осипа Лашту на 3 роки вязниці;** 4) **Василя Кубрака** на приміщення в домі поправи з припиненням кари на 3 роки (він підчас поповнення вчинку не мав 17 років); **5) Дмитра Дриболенду** за провину зі ст. 251 к. к. на **6 місяців вязниці.** Всім засудженим трибунал зачислив слідчий арешт, увільнив від судових коштів, але відобрав публичні права на 4 роки. Трибуналові проводив суддя **Польовий,** обвинувачував: віцепрок. **К. Ягодзінський,** підсудних боронили: **д-р Володимир Бемко, м-р Володимир Логуш і м-р Михайло Степаняк.**

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У РІВНОМУ.

Від понеділка 22. ц. м. відбувається в Рівному (а не у Львові, як це помилково надруковано у вчорашньому „Ділі") один з найбільших політичних процесів на Волині в останніх роках. На лаві підсудних засіли: 1) **Микола Кос,** 2) **Михайло Коржан,** 3) **Василь Ривак,** 4) **Ярослав Старух,** 5) **Яків Бусол,** 6) **Микола Скотюк,** 7) **Микола Мостович,** 8) **Олександер Бусол,** 9) **Степан Пшеничний,** 10) **Ігор Шубський,** 11) **Ростислав Березюк-Волошин,** 12) **Володимир Роботницький,** 13) **Дмитро Епік,** 14) **Ольга Андрущенко,** 15) **Анатоль Кабайда,** 16) **Тарас Стецюра,** 17) **Леонід Мостович,** 18) **Петро Тишковець,** 19) **Олександер Клочко,** 20) **Теодот Смалійчук,** 21) **Іван Хлопецький,** 22) **Анісія Селептин.**

Перші чотири підсудні походять з Галичини, інші з Волині. Майже всі підсудні — крім трьох — сидять в арешті вже від 1937 р. Усім підсудним закидає прокуратор приналежність до О. У. Н. та діяльність на терені Львова і повітів: луцьким, рівенським, дубенським і костопільським. Акт обвинувачення каже, що підсудні вели нелеґальну діяльність від 1929 р., а від 1936 р. організували акцію підпалів жидівських домів у Костополі і в повіті. Вони мали підпалити жидівські доми в селах: Берестовець, Підлужне, Корчів, Зобринь, Дюксин і Ставки. Все це робили 4 групи ОУН, їх влада зліквідувала. По засуді кількадесять осіб у Рівному назначено нового провідника місцевої групи ОУН в особі підс. **Роботницького,** який навязав контакт з краєвою екзекутивою ОУН у Львові, за посередництвом підс. М. Коса. Він мав у 1934 р. зорганізувати по ліквідації краєвої екзекутиви ОУН з Ст. Бандерою на чолі нову радикальну групу „Зов". Провід ОУН признав її анархістичною, а її членів зліквідував партійними присудами. В той спосіб згинув М. Копач, М. Ковалюкіна з рук В. Герети. Крім того згинув В. Мельник на основі партійного присуду. Тоді Кос мав наново відновити організаційний апарат групи та продовжувати її діяльність.

Першого дня відчитали обширний акт обвинувачення на 64 сторінки. Опісля зізнавали підсудні, з яких лише частина призналася до приналежности до ОУН.

Обвинувачує підпрок. **Душинський,** підсудних боронять адвокати: **д-р В. Старосольський і д-р Ст. Шухевич зі Львова та адв. Підгірський з Ковля.**

ВІДГОМІН ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ У ДЕНИСОВІ.

Перед окружним судом у Тернополі відбулася розправа проти кількох селян з Денисова, яким акт обвинувачення закидав знищення виборчого льокалю підчас громадських виборів у Денисові. По розправі суд засудив **Мирослава Шегедина та трьох його товаришів по 6 тижнів арешту з припиненням кари на 2 роки.**

ЗА ЗНЕВАГУ МАРШ. РИДЗА-СЬМІҐЛОГО.

Перед судом у Бережанах відбулася розправа проти **о. О. Лонкевича,** пароха з Потутор, за зневагу марш. Ридза-Сьміґлого. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він хотів відорвати ніс на портреті марш. Ридза-Сьміґлого. Підсудний заперечив вину. Головний свідок Савків зізнав, що підс. о. Лонкевич натягаючи кальоші сперся рукою на стіні, де висів афіш з портретом маршала, чи може навіть на самому афіші, але заперечив, щоб о. Лонкевич виконав якийнебудь рух з наміром зневажити чи знищити портрет маршала. Суд **увільнив о. Лонкевича від вини і кари.** Підсудного боронив **адв. д-р Ф. Коковський.**

ЗА БЛЬОКАДУ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

В середу, 24. ц. м. скінчилася дводенна розправа проти 6-ох польських студентів університету за організацію бльокади при кінці січня ц. р. і розкидання летючок та виголошування промов проти уряду. Суд засудив 4-ох студентів, провідників ендецької молоді: Вайса, Кухарського, Корнаси і Вавжкова по 4 місяці арешту з тим, що цю кару припинив їм на 4 роки. Підсудних Павлішака і Мохнацького увільнив від вини і кари.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її вже сьогодні! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

З концертової салі.

Дня 22. ц. м. „Львівський Боян" відбув свій самостійний статутовий концерт при співучасти муж. хору „Сурма" і молодих солістів-співаків: сопраністки п. С. Крацило, тенора В. Машюка і барітона М. Антоновича. „Боян" виконав здебільша твори відсвіжені з давнього репертуару: Леонтовича: Лісні тони, Серенаду і Льодолом та хор із оп. Даргомирського „Русалка". Із музичних новин подав хор „Бояна" деякі другі обробітки нар. пісень М. Гайворонського: „Сиділа квочка", баляду „Ой на горі" та Б. Кудрика гагілку „Заенку".

Виконання творів хором „Бояна" було трохи нерівне: найкраще держався хор у вдячних мініятурах Леонтовича, найслабше в оперовій сцені „Русалки". Загалом узявши у цьому виступі, як і в деяких давніших виступах „Льв. Бояна" можна помітити ті самі гарні прикмети і недостачі: з одного боку доволі великий ансамбль добрих звучних голосів, між якими є і школені та рутиновані співаки, з другого боку мало дбайливости для зрівноваження, згуку, поверховне опанування партій та нездецидовану лінію аґоґіки в інтерпретації. — Цікаво, що мужеський хор „Сурма" виявляє здавна у своїх виступах під цим оглядом куди більше амбіції, дбайливости і темпераменту. І на цьому концерті хор „Сурма" виконав (нову) низку лемківських пісень Ф. Колесси із дбайливістю й нервом.

Молоді солісти-співаки держались у сольоспівах та вокальному терцеті Б. Кудрика зовсім добре.

Ч. В.

З кіна.

Кіно „Паляс": „МАТЕРИНСТВО".

Французька фільма. Історія сільської дівчини у савойських горах, з якою випадково знайомиться місцевий багатий панич. Не знаємо нічого про це знайомство; ні про його початок, ні про те, як воно довго тягнеться, а бачимо тільки одну сценку над чудовим озером, неначе зустріч на хвилину подорожнього з дівчиною, що пере білля. Серед диких поетичних скель і замків, де жив колись великий мрійник Жан Жак Руссо (над озером Аннесі) мешкає якийсь дідусь-віщун; до нього звернеться дівчина у хвилині сумнівів і він виворожить їй долю. Дівчина покидає село з дитиною та іде до великого міста шукати праці. Її найбільшою журбою стає дитина, якої батько, випадковий знайомий панич, поїхав у далекий світ. Ця дитина виростаючи — така гарна, що зовсім чужі люди хотіли б прийняти її за свою. Мати-служниця із глибоко чутливою душею, з любови до свого синка зробить усе, щоб йому влекшити вигоди життя і запевнити безжурну будуччину — навіть відречеться його.

Це тільки один найзагальніший мотив фільми, який не каже нічого про її красу. Фільма напів німа; глядач майже не помічає цього, він буває, задивлений у низку чарівних картин природи і сполуку дії з нею. Любов матері до дитини не має тут нічого банального, а глибоко зворушує своєю назвичайною простотою. У першій частині виринає думка, що так могла б виглядати замаскована пропаганда материнства з Франції, але траґізм матері схоплений з такою силою, що ця думка скоро розвівається. Підкреслюємо незвичайний такт сценариста, режисера та акторів, що створили справжню симфонію і вміли витиснути сльози у глядачів навіть сильно загартованих на кінових трагедіях. Незнана нам досі артистка у головній ролі нагадує лініями найкращі італійські мадонни, а хлопчина — її синок справді незвичайний, без звичайного мудрагельства „кінових вундеркіндів".

Кіно „Касіно": „ЖИТТЄВІ ОМАНИ".

Ця фільма зроблена на підставі повісти сьогочасного англійського письменника Кроніна „Цитаделя". Повість уже відома з різних перекладів. Її сюжет типово англійський: про молодого бідного лікаря, що приходить на свою першу посаду, до містечка з вуглевими копальнями, своєю сміливістю, охотою до праці, чесністю та талантом поліпшує умови життя шахтярів. Другий етап його праці на становищі лікаря у Касі хворих в іншій копальні змушує його взятися до дослідів над причинами туберкульози серед робітників. Та його досліди лікарі цю вважають звичайним знахарством і нищать йому лябораторію. З моментом переїзду молодого лікаря на посаду до Каси хворих ... цікавий епізод його подружжя, дуже характеристичний для англійських звичаїв ... ють освідчини ділового англійця та ...

[illegible]-то холодно-байдужої англійки. Не слід переповідати дальших етапів карієри молодого лікаря, що приневолений переїхати на свобідну практику до Льондону; треба залишити глядачеві приємність несподіванки у кіні.

Фільма у другій частині має погідніші сцени, навіть не позбавлені гумору і вони рівноважать усю суворість сюжету. Прегарний тип д-ра Мейсона створив артист Донат; його партнерка Розалінда Рассель повна енергії, з сильним характером.

ДОПИСИ.

СТАНИСЛАВІВ.

Ювілейний концерт Василя Барвінського у Станиславові. Філія Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, Спів. Т-во „Станиславівський Боян“ і муж. хор „Думка“ вшанували 40-ліття композиторської праці нашого передового композитора ювілейним концертом, що відбувся в неділю 14. 5. у салі „Сокола“. Концерт приготовлювано від довшого часу і комітет вложив у його підготову дуже багато солідної праці. І не задармо. Мистецький рівень цього концерту перевищив у багатьох моментах найкращі концерти останніх часів, що їх Станиславів мав змогу почути. Причинилося до цього у великій мірі те, що програма на салі самого Ювілята, бо всі виконані твори були його композиціями і всі виконавці доложили зусиль для якнайбільше поправного їх відтворення. І виконавцями були самі найкращі наші сили, як відомий віртуоз піяніст Роман Савицький, композитор і піяніст дир. Іван Недільський, композитор і піяніст проф. Роман Сімович, скрипак проф. Іван Сенкевич, відомий і поза Станиславовом ентузіяст музики і диригент м-р Леонтій Крушельницький. На концерті виступила також перший раз по студіях у Дідура молода співачка Ліда Каратницька. Концерт розпочав муж. хор „Думка“, що заспівав під батутою м-ра Л. Крушельницького „Сонячне завтра“. Цей самий хор виконав при кінці програми пісні: „Завалилися пташки“ і „Ой не прийшла карта“. Хор помітно працює над своїм вироблення. Його останній виступ належить до одних з кращих. Мішаний хор „Станиславівського Бояна“ співав під управою дир. І. Недільського. В обох піснях („Ой закувала“ й „Ой там при долині“) витримав стиль, хоч дуже потрібно тому хорові, головно жіночим голосам, трохи перешколення бодай в емісії голосу. В другій пісні гарно вийшло сольо п. Придаткевича. Фортепіянове тріо А-моль виконали три вище названі професори Муз. Інституту. Одно хіба лиш можна сказати під іншою адресою: чому так рідко чуємо їх гру? Решта програми була виконана запрошеними гістьми. Роман Савицький, здається, безконкуренційний під цю хвилину виконавець фортепіянових творів Барвінського, в питомий йому спосіб відограв прелюдії (е-моль і ґ-моль), пісню ґ-моль і марш на народні теми. Публика не пустила його від фортепяну, поки не додав ще „Імпровізації“. Ліда Каратницька (сопран), знана станиславівській публиці від довшого часу зі сцени й естради, зробила всім милу несподіванку. Голос її, пройшовши добру школу Дідура, звучить повно й певно. Інтерпретація виконаних нею і веселих пісень („Ой сумна, сумна, тая нічень-ка“, „Ой люлі, люлі“ і „Пісня пісень“) не залишила під жадним оглядом нічого до побажання. Не маємо сумніву, що цей голос займе небавком одно з перших місць між нашими вищими співаками. Хор „Думка“ співав [illegible], вправно акомпаніював незвичайно субтельно проф. Р. Сімович. Святочну промову виголосив голова місцевої філії Муз. Т-ва ім. М. Лисенка проф. [illegible], що вміло начеркнув вагу заслуг Ювілята для нашої музики. У доказ признання й пошани для заслуг Ювілята представники муз. і співочих товариств вручили йому грамоту й лавровий вінок. По кінці концерту Ювілят, глибоко зворушений спонтанними виявами симпатії публики дякував та [illegible] своїй скромності, що може не зовсім заслужив на такий [illegible], обіцював і надалі працювати для української музики. — По концерті відбувся [illegible] у залі „Української Бесіди“. Дуже дбайливо [illegible], дав змогу в приємній атмосфері нав'язати [illegible] контакт між музичними колами й рештою громадянства. Виголошено кілька тостів, співав хор „Думка“, [illegible] гуторили при дуже ограндно за-[illegible].

Р. К.

Вечір танків у виконанні учениць держ. гімназії Р. Ш. [illegible] відбувся 18. 5. в салі „Сокола“. [illegible] балетмайстер Гонтар показав [illegible] своїх учнів. У програмі були народні [illegible], гопак, аркан, коломийка, катерина, чумак [illegible] у гуртовому і сольовому виведенні. [illegible] ритмічний танок „Дово-[illegible]“ [illegible] солістка Ліда Хмілевська виконала [illegible] і втішний успіх на превеликий [illegible] публики, що заклепувала її кілька разів. [illegible] „Журавлі“, „Східний танок“ [illegible] „Чумака“ виконав на [illegible] Лев Венинки. З усіх виконавців помітне замилування до танку, а в Іри Целевич може навіть і талант. Та головно в гуртових танках танцюристи більше уваги звертали ще на саме виконування, як на танок, так що не все був віддавний дух даного танку. Одначе мусимо підчеркнути, що їх виступ був куди кращий від виступів різних „українських балетів“, що то обїздили край. А вчилися вони танцювати всього 3 тижні, тож можна виносити, що якби так під цим балетмайстром пройшли довшу школу, то справді успіхи були б великі. Як свідчить цей попис і на думку батьків учнів, п. Гонтар є дуже добрим вчителем. Батьки малих дітей (більших теж) сподіються, що Муз. Інститут розпише з початком нового шк. року записи до кляси ритмічного танку й хореографії, а як знайдеться відповідне число учнів, то заангажує п. Гонтара до ведення цієї кляси. Це безперечно принесло б багато користи і для школи і для учнів.

Будівельні позички. Фінансові і господарські українські установи Станиславова скликали на 14. 5. до салі „Н. Т.“ **нараду в справі будівельних позичок.** При досить великому зацікавленні публики, дир. Богун з „Міщанського Союзу Кредитового“ у Львові зреферував опрацьовану цим банком систему будівельного щадництва, що дозволяє менше засібним громадянам набути будівельні парцелі та будувати чи ремонтувати доми.

рон.

КОЛОМИЯ.

Шевченкове свято середнешкільної молоді, яке відбулося 5. 5. (доволі пізно!) в салі Щадничої Каси, мало цього року характер святочної академії, в якій вага була пересунена на реферати й деклямації, а співні точки служили тільки за музичну декорацію. Після „Заповіту“, відспіваного мішаним хором, зложеним з учнів державної та гімназії Р. Ш., виголосив Мигаль, уч. II. ліц., реферат на тему „Шевченко — основник українського ідеалізму“. Реферат опрацьований добре, але дещо переванта́жений модними чужими словами, незрозумілими сірій масі слухачів, головно молодшій шкільній молоді, для якої був призначений. Після виступу жін. хору гімн. та ліцею Р. Ш., який під орудою проф. Масевича відспівав трохи за трудну композицію Форостини до слів Шевченка з поеми „Причинна“ п. з. „Хор русалок“, слідкували дві деклямації: 1) Шевченка „Не для людей“ віддеклямувала зі зрозумінням Водоставська, уч. II. кл. гімн. Р.Ш. 2) Б. Лепкого „Три сонети“ виконав Малицький, уч. II. кл. держ. ліцею. Була це дійсно мистецька деклямація, яка виказала великий рецитаторський талант виконавця. Друга частина академії почалась удатним і добре виголошеним рефератом Яцишинівної Германи, уч. II. кл. ліцею Р. Ш. Після муж. хорової точки учнів держ. гімн. під орудою дир. Р. Рубінгера, а саме Шевченка-Смеречинського „Тече вода в синє море“, яка залишила миле враження, пішли знову дві деклямації: 1) Яремичівна, уч. I. кл. ліцею Р. Ш., виконала зовсім удатно та з повним зрозумінням „Утоплену“ Шевченка. Інша річ, чи ця поема надається на свято молоді; щодо цього можна мати поважні сумніви. 2) Деклямація Стефурака, уч. IV. кл. держ. гімн. („Іван Підкова“), не стояла на висоті мистецьких вимог. Останню точку заповнив мішаний хор: відспівано Шевченка-Березовського „Якби мені, мамо, намисто“. Свято закінчено національним гимном. Годиться занотувати оригінальну й ефектовну декорацію сцени, виконану арт.-малярем Яр. Лукавецьким. Наприкінці одна завага: Зовнішня форма виступу має теж свою вагу й не слід її легковажити. Під цим оглядом свято дещо недомагало. Напр. ефект мистецької рецитації Малицького поважно псував одяг невідповідної барви. Вражало теж виконання програмок: не подано, що це за свято, хто його уладжує та з якої нагоди, до того в тексті не переведено порядної коректи; навіть дату свята дописано під сподом на першій сторінці під відбиткою знимки поета. Дрібниці! А проте вони говорять багато зайвого й небажаного про відношення виконавців до свята.

Свячене в Т-ві „Скала“ відбулося в неділю 7. п. м. в домівці товариства у Братському Домі при вул. Шевченка. О. прелат Русин посвятив скромненько заставлені столи, при яких посідали члени, переважно міщанське жіноцтво, з нечисленним гуртком інтелігенції, яка працює в тій читальні. Дві кімнати були виповнені вщерть. Підчас спільної гостини промовив до членів о. прелат. Підкресливши, що переживаємо тяжкий час боротьби, що в ній мусимо боронити святих національних цінностей, якими сьогодні являлися більш як коли віра, обряд, національність, зазначив, що така боротьба вимагає праці, запрядженої завзяттям і посвятою аж до саможертви. Не дати собі видерти обряду й національности — ось наказ хвилини. Над цим працює церква, якій трохи чи не одинока наша кріпость її до помочі стає католицька акція (в нас у формі читальні „Скали“), вона сповнює релігійне й національне апостатство. Нам не страшна боротьба, бо є в нас уже свідоме міщанство, ремісництво, а якім співпрацює інтелігенція. Нашим завданням пригорнути до себе всіх вірних синів церкви й народу та створити одноцілу велику сім'ю, про яку думав наш великий поет Шевченко. Свою гарну промову закінчив о. прелат щирими побажаннями успіхів у праці домашній, товариській і громадянській усім членам. Другий промовець п. Мельник вказав на причину нашого розбиття на на його наслідки. Зміст його промови основувався на думці про потребу морального обновлення всіх членів товариства і тих, що їх нема ще в товаристві, а тоді ніщо для нас не буде страшне. Голова п. Майкевич подякував усім гостям, у першу чергу кураторові т-ва о. прелатові Русинові. Наприкінці звернув о. Кабаровський увагу на потребу втягати молодь до т-ва, бо вона нас єднає, цементує в одну родину зливає. Тут молодь релігійно й національно кристалізується, і на цю обставину повинні родичі особливо класти вагу. Релігійно й національно вихований молодняк найкраща запорука кращої долі народу. Гостина відбувалася в атмосфері щирости й товариськости. Промови переплітали пісні, головно в меншій кімнаті. Гості розійшлися вдоволені, хоч і тісно їм було в замалих кімнатах, а пороблені знимки для неодних залишаються милим спогадом гарно пережитого вечора.

КАМІНЕЧЧИНА.

Поблагословлення церкви у Вирові. В неділю 14. 5. п. р. відбулося велике свято не тільки для Вирова, але і для всіх, що брали в ньому участь. Мале й незаможне село (180 хат), без нічиєї допомоги, поставило велику й гарну деревляну церкву на 2.000 осіб, коштом 35.000 зол. Цей подвиг вирівців серед сучасної кризи підносить нас на дусі, бо коли мале, але добре зорганізоване село здобувається на таке діло, то до яких вислідів могла б дійти ціла наша нація, розуміється, відповідно зорганізована? Нову церкву поблагословив о. шамб. Мих. Цегельський з Камінки Струм. в асисті 10 священиків. Цей майже 100-літній старець довершив трудного діла благословення церкви, відправив у ній першу Службу Божу та виголосив кінцеве зворушливе слово. Підчас Служби Божої виголосив враспорічиву проповідь о. Ю. Ванчицький зі Стрептова, що викликала сильне враження на майже 5.000 народу з цілої околиці. Після благословення зачалася 10-денна місія під проводом Редемптористів о. В. Стерника й о. Зуба, що мала великий успіх. Торжественне закінчення місії відбулося 23. 5. п. р. — На прикладі Вирова бачимо, які конструктивні вартости скриває в собі наше село, та до яких релігійних, національних і економічних осягів доходить під проводом енергійного священика-громадянина.

Учасник.

Спорт.

ЗОРЯ — ЄДИНАСТКА.

Змагання за мистецтво Б-кляси між обома дружинами відбудуться в неділю 28. ц. м. на грищі Лехії (Погулянка). Початок змагань в год. 12. вполудне.

Ці змагання будуть напевне завзяті й дадуть глядачам чимало емоцій, бо Зоря, яка займає тепер 3. місце в табелі, якщо виграє, перейде на друге.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

Заходом Секції Ремісничого Доросту Молоді при львівській Філії Краєвого Т-ва Опіки над молоддю у Львові відбувся 21. ц. м. біг навпростець на 1, 2 і 3 км. на Кайзервальді. Після ранньої молитви в церкві оо. Студитів та короткої промови п. Галомського стануло до бігу 25 змагунів. Слід підкреслити, що траса була дуже важка.

Висліди бігу: На 3 км.: 1) І. Дмитришин 10:9, 2) М. Штерпак 10:18, 3) М. Хомальчук 10:26. На 2 км.: 1) П. Вовк 7:35, 2) Е. Прокопович 7:42, 3) Г. Янович 7:51. На 1 км.: 1) Ф. Карковський 2:18, 2) Г. Дуда 2:24. 3) Ф. Лозовий 2:32.

ЮВІЛЕЙ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОГОНІ.

В неділю 28. і понеділок 29. ц. м. святкуватиме львівська Погонь 35-ліття свого існування. З нагоди того ювілею відбудуться в суботу 27. ц. м. ювілейні сходини Погоні в салі міської ради в ратуші. Ці сходини передаватимуть теж радієм.

В неділю й понеділок відбудеться на грищі Погоні ювилейний футбольний турнір з участю дружини ювілята, Краковії, Висли та Юнака.

Програма турніру така:

Неділя год. 15.00: **Висла — Юнак**, год. 17.15 **Краковія — Погонь.**

Понеділок год. 16.00: **Краковія — Юнак**, год. 17.30 **Висла — Погонь.**

Погонь, як відомо відіграла в розвитку польського спорту взагалі, зокрема польського спорту у Львові величезну ролю — ролю, якою ніодин польський клюб не міг би похвалитися. Чималу славу польському спортові придбала теж Погонь і за кордоном.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 26. 5. год. 20. „Ловці перел" — опера.

Субота 27. 5. год. 20. „Ріголетто" опера.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 26. V. год. 20. „Ми були молодші".

Субота 27. 5. год. 20. „Ми були молодші".

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЗБОРІВ:

26. 5. Циганське кохання.
27. 5. Найвірніший чоловік.
28. 5. Цариця Грузії.
29. 5. Прем'єра „Тополя", пєса на 8 дій по Шевченкові, інсценізація Г. Лужницького.
30. 5. Пригода в Черчі.
31. 5. Муза на офсайді.
1. 6. Зоря над Почаєвом.

Зі Зборова їде театр до Тернополя.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньора).

ДОЛИНА:

26. V. Ковалевич-Сагайдачний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МРАЗНИЦЯ:

26. 5. Пісня Бескиду.

ТУСТАНОВИЧІ:

27. 5. Пісня Бескиду.
28. 5. Наталка Полтавка.

Український Хор Дмитра Котка.

26. V. Явче.
27. і 28. 5. Бурштин.
1. 6. Галич.
2. 6. Станиславів.

КІНА.

АМПІР: „Її коханий хлопець".

АПОЛЬО: „Король циганів".

АТЛЯНТИК: „Буря над Бенгалі".

БАЙКА: „Королева джунглів" і колір. гротеска.

БАЛТИК: „Танго минулого" і „Роберт і Бертранд".

ВАНДА: „Збунтована" і „Я вбив".

ҐРАЖИНА: „Рева справа 777".

ЕВРОПА: „За недоковані провини".

КАСІНО: „Життєві омани".

КОПЕРНИК: „Панни на відданні" (Діна Дарбін) і кольорова гротеска.

МАРУСЕНЬКА: „Безвахнені".

МЕТРО: „Ескапада". „Окови кохання".

МІРАЖ: „Верес".

МУЗА: „Елісейські Поля".

ПАКС: „Стрілець в Бенгалі" і колір. додаток.

ПАЛЯС: „Материнство".

ПАТРІЯ: „8 панів із Оксфорду" („Моя маленька").

РАЙ: „100 днів Наполеона".

РІЯЛЬТО: „Чотири дочки".

РОКСІ: „Пригода під Парижем" та додатки.

СВІТ: „Палкі серця".

СВЯТОВИД: „Пісня засуджених" „Каліф в Багдаду".

СТИЛЕВЕ: „Небезпечне кохання" і ревія.

ТОН: „Поверх вище" і „Валога сміливців".

УТІХА: „Сліпий перевулок".

ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Битва над Ізонцо".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 26. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для газдинь, 11.00 [Для] шкіл, 11.25 Плити, 11.30 Для новобранців, 12.05 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газета в українській мові, 14.10 Плити, 14.30 „Вовк, пси і люди" (літ. фрагмент), 14.45 Госп. вістки, 14.50 Львів. біржа, програма, 15.00 Для молоді, 15.25 Спорт, 15.35 Обідня музика, 16.0 Денник, 16.20 Гутірка з недужими, 14.35 Фортепіян, 17.10 Рецитації, 17.20 Американські пісні, 17.40 Вартівня Дал. Сходу, 17.50 Біжучі вістки, 17.55 Камер. концерт, 18.30 Театр Уяви, 19.00 Концерт розривковий, 20.00 Для села, 20.35 Інформ. авдиції, 21.00 Ораторія Гайдна, 21.40 Нові течії — нові люди (відчит), 21.35 Квартет, 22.35 Літ. фрагмент, 22.[illegible] Інформ. авд., 23.00 Кінець програми.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

7.00 Ранній денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 Плити, 8.50 Ранні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Плити, 14.30 Інформації, 14.45 Господ. вісті, 14.50 Розвиткові можливості півд.-схід. земель, 15.00 Театр Уяви (для дітей), 15.30 Обідня музика, 16.00 Денник, 16.08 Госп. вісті, 16.20 Літ. хроніка, 16.37 Флейт, 17.00 Богослуження, 18.00 Хліб. гутірка, 18.10 Спорт, 18.20 Розмова із слухачами, 18.30 Для поляків зза кордону, 19.15 Концерт, 20.00 Апель поляглих, 20.35 Інформ. авдиції, 20.55 Спорт, 21.25 Концерт, 23.00 Останні вісти.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

7.15 Рання пісня, 7.20 Оркестра, 8.00 Денник, 8.15 Для села, 9.15 „Вся забутий город", 11.30 Плити, 11.45 Спорт бальонний в Польщі, 12.03 Симф. концерт, 13.00 Виїмки з творів Пілсудського, 13.05 „Володимир Воз.", відчит, 13.15 Обідня музика, 14.40 Для дітей, 15.00 Травень у пісні і поезії, 16.30 Стара та нова італ. музика (фортепіян), 17.00 Театр уяви, 17.30 „На Волині" вес. авдиція, 18.20 Бюро студіїв, 18.30 Танк. музика, 19.20 Тремс. з Гуцулова, 19.30 Концерт львів. хору, 19.55 Плити, 20.10 Спорт, 20.15 Інф. авдиції, 20.55 Репортаж з Кремінця, 21.10 Танкові мельодії, 21.40 Львівські літ. малюнки, 22.20 Танк. музика, 23.10 Денник, 23.15 Танк. музика.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 26. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Спів, Берлін 20.15 Розрив. музика, БРАТИСЛАВА 21.00 Оперова музика, БУДАПЕШТ 19.30 „Вільний стрілець" **Вебера**, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 „Приборкання злісниці" опера Геца, ФРАНКФУРТ 20.15 Сольоспів Касселя, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 Концерт, ЛЯЙП[illegible] 20.15 „Птах Солейди" ком. оп. Доніца, МІНХЕН 20.15 Концерт, ПАРІ ПТТ 20.15 Бетовен, СОФІЯ 19.45 „Осудження Фавста" оп. Берліоза, СТРАСБУРҐ 20.30 „Христіян Колюмб" оп. Мільгавза.

СУБОТА, 27. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Народ. музика, 21.00 Концерт, БЕРЛІН 20.15 Веселий вечір, БРАТИСЛАА 19.30 Циганська орх., 20.30 Розр. музика, БРУКСЕЛЯ 20.00 „Шах королеві" оперетка, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вечір танку, КОПЕНГАГА 20.00 Концерт вокальний, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 Веселий святочний вечір, ЛЬОНДОН 19.30 Симфонія Сібеліюса, МІНХЕН 20.15 Веселий вечір, ПАРІ 20.30 Квінтет, ПРАГА 20.00 Великий розрив. концерт, СТРАСБУРҐ 20.15 „В ритмі вальця", СОФІЯ 20.00 Концерт тріа, ШТОКГОЛЬМ 20.15 Радіо-кабарет, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.15 „В темпі вальця" комедія.

НЕДІЛЯ, 28. ТРАВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Концерт, БЕРЛІН 20.00 Комунікати, 20.15 „Мистні оперетки", БЕРОМІНСТЕР 19.30 Симф. Гайдна, 19.45 Серенада Брамса, 21.20 Оперета, БРАТИСЛАВА 21.00 Веч. концерт, БРНО 21.00 „Година романтиків", ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 „Фальстаф" оп. Вердія, ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати**, 20.15 Вес. вечір, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 Муз. комедія, 21.40 Танк. муз. ГІЛЬВЕРСУМ 20.50 Циган. музика, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 „Макс і Моріц" оперета, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Вес. травн. вечір, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, СААРБРІКЕН 20.15 „Цар і тесля" опера, РИМ 21.00 „Сицилійська вечірня" опера Вердія.

Подяка.

Невблаганна смерть забрала нам Найдорожчу дружину і матір бл. п. **Катерину з Вахнянинів Шиманську** з Чесанова. Тому, що не маємо змоги кожному зокрема подякувати, складаємо цією дорогою щире Спасибі як за виявлення нам співчуття, так і за участь у похоронах. Передусім дякуємо Впрев. Отцям Деканам М. Колтунюкові, Ол. Ковенції, А. Савчукові, о. Посікові Сем., о. Дуткові, Машакові, Впреп. Отцеві Ковенції за щире прощання дорогої Помершої, о. Посікові за провід у похоронах та щирі слова над могилою. Щиро дякуємо теж усій присутній інтеліґенції, міщанству та довколишним селянам за слова співчуття і звеличання похоронів.

Муж з донькою.

Чесанів, 16. V. 1939.

Біржа.

Львів, 25. травня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·92—90·92, Доляри америк. 5·31·50—5·31·50, Доляри канад.— 5·29·00—5·29·00, Фльор. гол. 286·97—286·97 Франки франц. 14·13—14·14, Франки шв. 120·30—120·30, Фунти англ. 24·96—24·96 Гульд. данц. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 19·10—19·10, Марки фінляндські 11·[illegible]— 11·04 Марки нім. срібні 82·50.

Акції.

Банк Польський 110·00, Цукор 34·75—34·75, Вугіль 32·50—33·50, Лільпоп 87·00—88·00, Моджеїв 19·75—[illegible]0·00, Островець 76·00—76·00, Стараховичі 53·50—54·00, Жирардів 50·00—00·00, Габербуш 59·00

Папери.

4 ½ пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 79·00, серія 00·00—00·00, 2 ем. 81·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 62·00 5 колійова 62·00—62·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·50—61·00.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 26. травня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.60
За 1 кг. масла експ. з оп. для залет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори кооп. „Базар" у Львові відбудуться в суботу дня 27. травня 1939 р. в год. 6. попол. в салях „Супруга", Львів, Сикстуська 8, II. поверх зі звичайним порядком нарад. Біланс і рахунки кооперативи можна оглянути в домівці „Супруга". 1088

Управа Семінарії для вихованиць СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 108, з правами державних шкіл, подає до відома, що зголошення до вступних іспитів до І. і ІІ. кл. приймає до 15 червня б. р. До подання батьків про приняття треба долучити: 1) власноручно ученицею написаний перебіг життя; 2) метрику; 3) свідоцтво щіплення віспи; 4) свідоцтво з останньої кляси (можна долучити вже при іспиті). Приписаний вік кандидаток до І. кляси від 13 до 17 літ. Старші кандидатки можуть бути приняті виключно по отриманні диспензи від віку, що її уділить Кураторія за старанням Дирекції. Наука триває 4 роки. До вступного іспиту можуть зголошуватись кандидатки, що покінчили [7] кл. і ті здають українську і польську мову, рахунки та географію. Кандидатки, які вчилися приватно, здають ще [illegible] природу та історію. Оплата місячна за науку виносить 22 зол. Іспитова такса до першої кляси 10 зол. Вписове 15 зол. — У цьому заведенні є теж 6-клясова народня школа з правами державних шкіл і взірцево ведене дошкілля для дітей від 3—7 р. При школі є виховний інститут ведений фаховими силами.

Дирекція Ліцею гімназії СС. Василіянок у Станиславові (з правами держ. шкіл) вул. П. Скарги 17 приймає зголошення до вступних іспитів до всіх кляс гімназії та гуманіст. ліцею. До зголошень треба долучити: метрику, шкільне свідоцтво (річне принесе учениця на іспиту), а до ліцею свідоцтво покінчення гімназії — та марку на відповідь або [illegible] [illegible] ближчі інформації. 1074

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, виміни і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk. Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek [illegible]
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок [illegible]